

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

MAL4-sopimus Seuranta 2021 Sopimuksen toimeenpanon eteneminen

---

6.5. 2022.

Jussi Välimäki
Tapani Touru

Sisältö

- Tiivistelmä
- Seudun tunnuslukuja ja karttoja
- Kustannustehokkaan MAL-rahoituksen kohdentaminen
- Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

TIIVISTELMÄ

MAL-SEURANTA 2021

1. KESTÄVÄ JA VÄHÄHIILINEN YHDYSKUNTARAKENNE JA LIIKENNEJÄRJESTELMÄ

- MAL-sopimuksen toimeenpano etenee suunnitelmallisesti
- Asumisen asemakaavoitus on keskittynyt MAL4- sopimuksen kohde-alueille keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeille.
- Asumisen kaavavarantoa on keskeisimmillä sijainneilla yli kuuden vuoden väestönkasvun tarpeisiin.
- Seudun raitiotie- ja lähijunakehittämisen suunnittelu tarkentuu. KÄPY-kehittämisohjelma sekä pysäköintiperiaatteet laadittu.
- Kustannustehokkaasta MAL-rahoituksesta on allokoitu suunnitelmallisesti vaiheittain 2,65M€/3,95M€. Loppu rahoitus allokoidaan seudun liikennejärjestelmätyöryhmän toimesta kevään ja syksyn 2022 aikana.

2. ASUMINEN JA ELINYMPÄRISTÖN LAATU

- Asuntotuotannon määrällinen tavoite ylitettiin vuoden 2020 tapaan myös vuonna 2021. Seudulle valmistui 4283 asuntoa, kun MAL-sopimuksen vuosittaisena tavoitteena on 3350 asuntoa. Myös tavoite asuntotuotannon kohdentumisesta (80% MAL4-tavoitealueille) saavutettiin.
- Kohtuuhintaisten asuntojen tuotantotavoite ylitettiin seututasolla.
- Valtio on tukenut kohtuuhintaista asuntotuotantoa käynnistys – ja infra-avustuksin. Asuinrakentamiseen soveltuvia maa-alueita ei ole luovutettu valtiolta kunnille.
- Kunnat ovat kehittäneet prosesseja rakentamisen laadun, asuinalueiden monipuolisen kehittämisen ja uudistamisen huomioimiseksi.
- Seudun asuntopoliittinen ohjelma on valmistunut vuonna 2021.

3. MUUT SOPIMUKSEN TOTEUTTAMISEN KANNALTA TÄRKEÄT VALTION TOIMENPITEET (LIIKENNE)

- Kaupunkiseutu on osallistunut aktiivisesti liikenne 12 – suunnitelman kehittämistä koskevaan yhteistyöhön. Lausunnoissaan kaupunkiseutu on kiinnittänyt huomiota MAL-hankkeiden yhteisrahoitukseen sekä MAL-sopimusten ja liikenne12-suunnitelman yhteensovittamiseen.
- Seutu on lausunut Väyläviraston investointiohjelmasta, jossa on tunnistettu seudun kannalta merkittäviä ja MAL-sopimuksessakin korostettuja hankkeita. Seutu on lausunut myös fossiilittoman liikenteen tiekartasta.
- *Valtio raportoi Liikenne 12-suunnitelman vaikutuksista kaupunkiseudun kansalliseen ja kansainväliseen saavutettavuuteen sekä sopimuksellisen yhteistyön kehittämiseksi.*
- *Valtio raportoi ruuhkamaksujen säädösvalmistelun käynnistämisestä*

3. MUUT SOPIMUKSEN TOTEUTTAMISEN KANNALTA TÄRKEÄT VALTION TOIMENPITEET (MAANKÄYTTÖ JA ASUMINEN)

Maankäyttö

- Kaupunkiseutu on lausunut MRL-uudistuksesta ja mm. vastustanut velvoittavan kaupunkiseutus suunnitelman säätämistä suurille kaupunkiseuduille.
- *Valtio raportoi lainsäädännön etenemisestä.*

Asuminen

- *Valtio raportoi kansallisen asuntopoliittinen ohjelman valmistelusta.*
- Ympäristöministeriö valmistelee lakimuutoksia, joilla kehitetään pitkän korkotuen vuokra- ja asumisoikeusasuntojen tuotantoa koskevaa korkotukimallia. Tampereen kaupunkiseutu totesi lausunnossaan, että lakimuutoksessa tulisi huomioida entistä paremmin kohtuuhintainen asuntotuotanto välineenä eriytymiskehityksen hillintään sekä keskustasijainteihin liittyvät tontti-, toimitila- ja pysäköintiratkaisut ja näiden tuottamat kustannukset.

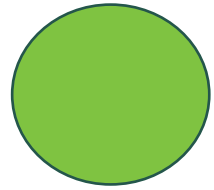
Elinkeinot

- Kaupunkiseudun ekosysteemisopimuksen toimeenpano on käynnistynyt Tampereen kaupungin koordinoimana.

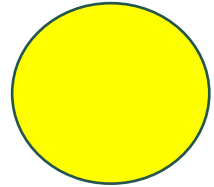
Sopimuskohtien toteutumisen arviointi

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

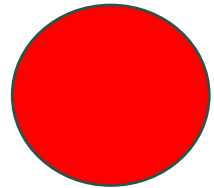
Toteutumisen seuranta

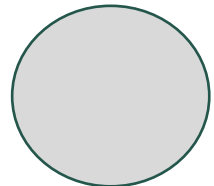
Toteutunut täysin/ lähes täysin

Toteutunut osittain/ työ on kesken

Toteutumatta / lähes toteutumatta

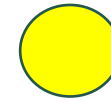

Sopimuskohta ei ole ajankohtainen / sitä ei ole tarkasteltu kyseisenä vuotena

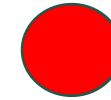
Edistymisen seuranta

Etenee suunnitellusti

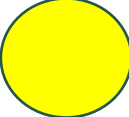

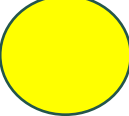

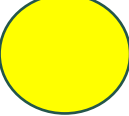

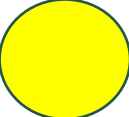

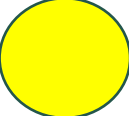

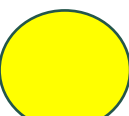

Edellyttää huomiota

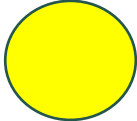

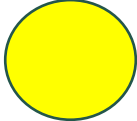

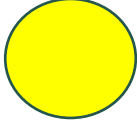

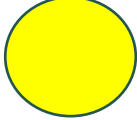

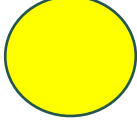

Ei etene suunnitellusti

1. Yhdyskuntarakenne

	Toteutuminen	Edistyminen 2021
1. Kunnat päivittävät yhteistyössä Rakennesuunnitelman 2040 ja ohjelmoivat sen toteutuksen ja toimeenpanon. Seudun joukkoliikennejärjestelmän kehityskuva määritetään rakennesuunnitelman päivityksen yhteydessä.		
2. Kunnat kaavoittavat asumisen uudistuotannon pääosin olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen. Uudesta asuinkerrosalasta vähintään 80 % sijoitetaan keskustoihin, aluekeskuksiin ja joukkoliikennevyöhykkeille (liite: kartta).		
3. Kunnat edistävät keskustavyöhykkeiden kehittymistä ja ohjaavat työvoima- ja palveluintensiivistä työpaikkarakentamista keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeelle ja tavaraliikennettä tuottavaa työpaikkatoimintaa kehälle ja sisääntuloväylille.		
4. Kunnat huolehtivat rakenteen keskeisien osien riittävästä kaavavarannosta siten, että asumisen, palveluiden ja työpaikkarakentamisen asemakaavavaranto vastaa viiden vuoden kehityksen tarvetta.		
5. Kunnat kehittävät yhteistyössä keskustoja ja asemanseutuja seudullisesti tuotettavien tilannekuvia hyödyntäen.		
6. Seudullisesti merkittävien yritysalueiden/elinkeinovyöhykkeiden vahvistamiseksi määritellään kehittämisperiaatteet rakenteen eri sijainneilla. Kehittämisen tueksi luodaan paikkatietopohjainen seurantaväline.		

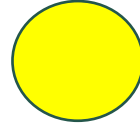
1. Yhdyskuntarakenne

	Toteutuminen	Edistyminen 2021
7. Valtio ja kunnat jatkavat Tampereen ja Helsingin välisen nopean ratayhteyden (Suomi-radon) suunnittelua osana hankeyhtiöyhteistyötä.		
8. Selvitys lähijunaliikenteen tulevaisuuden kehittämistarpeista osana liikennejärjestelmätyötä.		
9. Tampereen kaupunki ja valtio jatkavat yhteistyössä Tampereen asemakeskuksen ja henkilöratapihan kokonaisuuden valmistelua myöhemmin sovittavaa toteutusta varten.		
10. Valtio ja kunnat jatkavat Tampereen järjestelyratapihan yhdyskuntarakenteellisten estevaikutusten vähentämisen yhteistyötä sekä mahdolliseen uuteen sijoituspaikkaan liittyvää selvitystyötä.		
11. Valtio ja Ylöjärvi jatkavat yhteistyötä Ylöjärven raakapuuterminaalien siirtämisen suunnittelussa alueen saamiseksi yhdyskuntarakentamisen piiriin.		

1.2 Joukkoliikennejärjestelmän kehittäminen

12.a. Lähijunaliikenteen palvelutason jatkaminen pilotin tasoisena

Toteutuminen

Edistyminen 2021

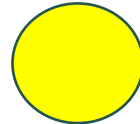
12.b. i Tesoman junaseisakkeen rakentaminen

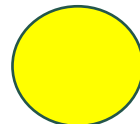
12.b. ii Lempäälän junaliikenteen edellyttämien laiturimuutosten toteutus

12.b. iii Nokian asema-alueen kehityshankkeen suunnittelu ja toteutus

12.b. iv Oriveden asema-alueen kehityshankkeen suunnittelu ja toteutus pienin ensivaiheen toimenpitein

1.2 Joukkoliikennejärjestelmän kehittäminen

13. a. Seuturaitiotien osan 1 laajentamiseen (Hatanpään haara) kehitysvaihe:

13.b.Tampereen raitiotien osan 2 eteneminen kehitysvaiheeseen ja toteutukseen (keskusta – Hiedanranta –Lentävänniemi):

13.c.Raitiotien seudullisen laajenemisen eli seuturaitiotien yleissuunnitelma valmistuu ja laajentamisen toteutussuunnittelu käynnistetään tarkoituksenmukaisilla suunnilla

13.d. Tampere ja Pirkkala käynnistävät kohti toteuttamista tähtäävän hankesuunnitelman laatimisen vuoden 2021 aikana ja mahdollisesti toteuttamissuunnitelman laatimisen vuonna 2023 osuuksilla Tays keskussairaala - Koilliskeskus ja Tampereen linja-autoasema - Härmälä - Pirkkala.

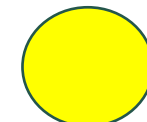
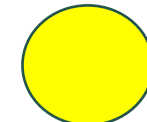
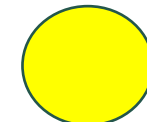
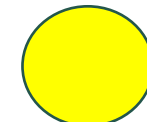
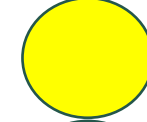
14. Kunnat lisäävät rahoitusta joukkoliikenteen palveluihin ja markkinointiin. Joukkoliikenteen runkolinjoille suunnitellaan ja toteutetaan joukkoliikennettä nopeuttavia ja joukkoliikenteen käytettävyyttä parantavia toimenpiteitä valtion ja kuntien yhteistyössä.

15. Valtion joukkoliikennetuki ja sen edellytykset. Ilmastoperusteinen joukkoliikenne avustus. Valtionavustus liikenteen palvelujen digitalisaatioon ja liikenteen palveluistumiseen.:

16. Seudun joukkoliikenneviranomaisen ja kunnat sitoutuvat puhtaampien käyttövoimien käyttöönottoon

Toteutuminen

Edistyminen 2021

1.2. Kävelyn ja pyöräilyn kehittäminen

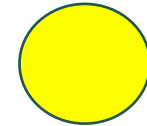
17. Kaupunkiseudulle laaditaan kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelma 2.0, jossa käsitellään verkon, kunnossapidon ja seurannan kehittämisen tarpeet sekä määritellään toimenpiteet

Toteutuminen

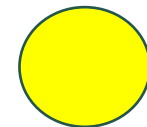
Edistyminen 2021

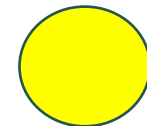
18. a. 0,83 miljoonaa euroa Tampereen seudun valtion väyläverkolla toteutettaviin kävelyn ja pyöräilyn edistämistoimenpiteisiin

18. b. Valtionavustus kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen katuverkolla

19. Kuntien rahoitus kävelyn ja pyöräilyn kehittämiseen

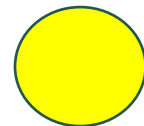
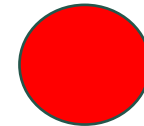
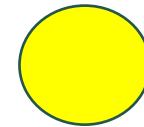
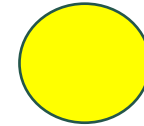

1.3 Liikkumisen palvelut ja matkakaketjut

- 20. a. Määräraha sisältää sopimuksen kohdassa 12 b esitetyt seisakkeita koskevat toimenpiteet, joita koskeva valtion rahoitusosuus on 4,5 milj. euroa. (=seuranta 12b)
- 20. b. Muun rahoituksen 3,95 milj. euroa kohdentamisesta sovitaan seudun liikennejärjestelmä-työryhmässä yhdessä valtio-osapuolen kanssa yhdessä sovituilla periaatteilla.
- 21. Kuntien ja valtion yhteistyössä laatima strateginen tiekartta ja digitaalinen tietopohja liikenteen automaation sekä uusien teknologioiden ja liikkumispalveluiden käyttöönotolle
- 22. Valtion ja kuntien kehitysyhteistyö liikennettä ja liikenneinfrastruktuuria koskevan tiedon keräämiseksi ja hyöntämiseksi. Kunnat kehittävät liikennepalveluiden tietorajapintoja lain vaatimustasoa laajemmin ja käyttöön uusia taustajärjestelmäpohjaisia lipputuotteita

Toteutuminen

Edistyminen 2021

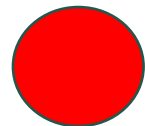
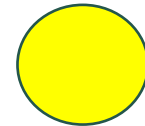
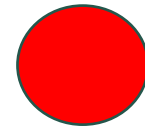
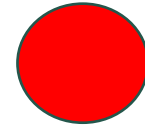

1.3 Liikkumisen palvelut ja matkaketjut

- 23. Liikkumisen ohjauksen jalkauttamiseksi laaditaan seudullinen suunnitelma.
- 24. Tampereen kaupunkiseudun liikenneturvallisuussuunnitelma päivitetään kuntien ja valtion yhteistyössä.
- 25. Kunnat toimeenpaneavat pysäköinnin seudulliset kehittämisperiaatteet ja edistävät toimenpiteiden toteutumista.
- 26. Valtio ja Tampere jatkavat Vaitinaron liittymän (vt 12/ kt 65) suunnittelua vuosina 2022-23.

Toteutuminen

Edistyminen 2020

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

Asuminen ja elinympäristön laatu

2.1 Riittävä ja monimuotoinen asuntotuotanto

27. Seudun asuntopoliittinen ohjelma päivitetään

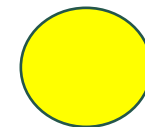
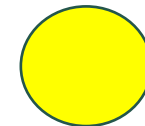
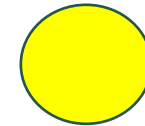
28. Seudulle valmistuu 13 400 asuntoa kauden 2020-2023 aikana. Asuntotuotannosta 80 % sijoittuu keskustoihin, aluekeskuksiin ja joukkoliikennevyöhykkeelle. Asuntotuotannon kuntakohtaiset vähimmäistavoitteet kytetään joukkoliikenteen kehittämiseen

29. Kohtuuhintaisen asuntotuotannon osuus on seudulla 25 %, ja kuntien osuus määräytyy Rakennesuunnitelman 2040 jakotaulukon mukaan sopimuskauden alussa. Kohtuuhintaisen asuntotuotannon määrä ja kuntaosuudet tarkistetaan Asuntopoliittisen ohjelman päivityksessä, missä tavoitteena on suhteellisen osuuden nostaminen.

30. Kunnat päivittävät kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon tontinluovutusohjelmat.

Toteutuminen

Edistyminen 2021

2.1 Riittävä ja monimuotoinen asuntotuotanto

31. Valtio osoittama käynnistysavustus 40-vuotisille keskusta – ja joukkoliikennevyöhykkeelle rakennettaville korkotukivuokra-asunnoille

- 3000/asunto + 20 % puurakenteinen kerrostalo
- Selvitys käynnistysavustuksen nostamisesta

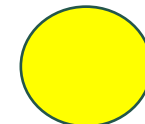
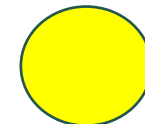
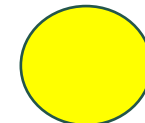
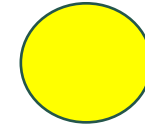
32. Valtio osoittaa kunnille kunnallistekniikka-avustusta keskusta- ja joukkoliikennevyöhykkeillä sijaitseville kohdealueille.

33. Valtio-omisteinen A-Kruunu rakennuttaa omistukseensa tavallisia 40-vuotisia korkotukivuokra-asuntoja seudulla.

34. Valtio luovuttaa kunnille maata myymällä, vaihtamalla ja tarvittaessa maankäyttösopimuksia hyödyntäen. Valtio vaikuttaa omistajaohjauksellaan siihen, että valtion tarpeista vapautuvat asuntorakentamiseen soveltuvat alueet luovutetaan kohtuuhintaisesti ensisijaisesti kunnille tai toissijaisesti muulle alueen lopulliselle asuntotuotannon tarjoajalle.

Toteutuminen

Edistyminen 2021

2.2 Asuinympäristön laadun sekä sosiaalisen ja toiminnallisen monimuotoisuuden vaaliminen

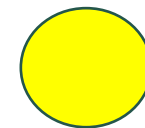
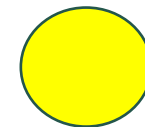
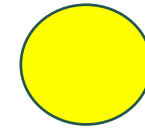
35. Kunnat kehittävät rakentamisen laadunohjausta ja asumisen innovaatioita sekä monipuolistavat asuntokantaa täydennysrakentamisella. Kaavoituksessa ja tontinluovutuksessa hyödynnetään laaturyhmiä sekä konsepti-, suunnittelu- ja arkkitehtikilpailuja.

36. Kunnat tukevat asuinalueiden uudistumista mm. aktiivisella maapolitiikalla ja alueita täydentävällä kaavoituksella sekä edistämällä taloyhtiöissä tehtävää täydennysrakentamista sekä energiatehokkuustyötä

37. Kunnat tukevat puurakentamista kaavoituksessaan ja tontinluovutusohjelmissaan.

Toteutuminen

Edistyminen 2021

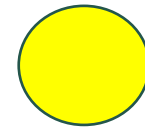
2.2 Asuinympäristön laadun sekä sosiaalisen ja toiminnallisen monimuotoisuuden vaaliminen

38. Seutuyhteistyössä laaditaan suunnitelma asuinalueiden eriytymiskehityksen ehkäisemiseen ja alueiden monipuoliseen kehittämiseen. Lisäksi otetaan käyttöön paikkatietopohjainen asuinalueiden eriytymiskehityksen seurantatyökalu

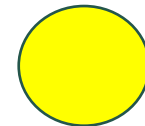
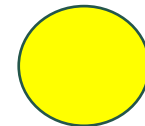
38.1. Kunnat tavoittelevat asunnottomuuden puolittamista sopimuskaudella. Asunnottomuuden poistamiseksi laaditaan seudullisen tilannekuva ja toimenpiteet. Seudun kunnista Tampere osallistuu vuosina 2020-2023 hallitusohjelman mukaiseen asunnottomuuden yhteistyöohjelmaan.

38.2. Seudun kunnat kiinnittävät huomiota asuinalueiden tasapainoiseen kehitykseen. Valtio toteuttaa vuosina 2020-2022 poikkihallinnollisen lähiöiden kehittämisohjelman, josta kunnat voivat hakea avustusta.

Toteutuminen

Edistyminen 2021

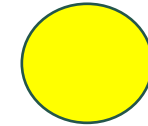
2.2 Asuinympäristön laadun sekä sosiaalisen ja toiminnallisen monimuotoisuuden vaaliminen

39. Kunnat laativat rakenteen energiatehokkuuden kehitysohjelman, resursoivat toteuttamisen ja ottavat käyttöön yhdyskuntarakenteen ilmastovaikutuksia seuraavan työkalun.

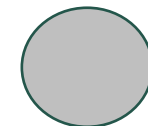
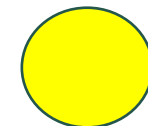
40. Seudun virkistysverkon tasalaatuisuus ja lähivirkistysalueiden riittävyys varmistetaan hyödyntäen suunnittelussa seudullisia seurantavälineitä, kuten viherkerrointa.

41. Ekologisen kompensaaation käyttöä pilotoidaan esimerkiksi isoissa infrastruktuurihankkeissa.

Toteutuminen

Edistyminen 2021

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Seudun tunnuslukuja ja karttoja

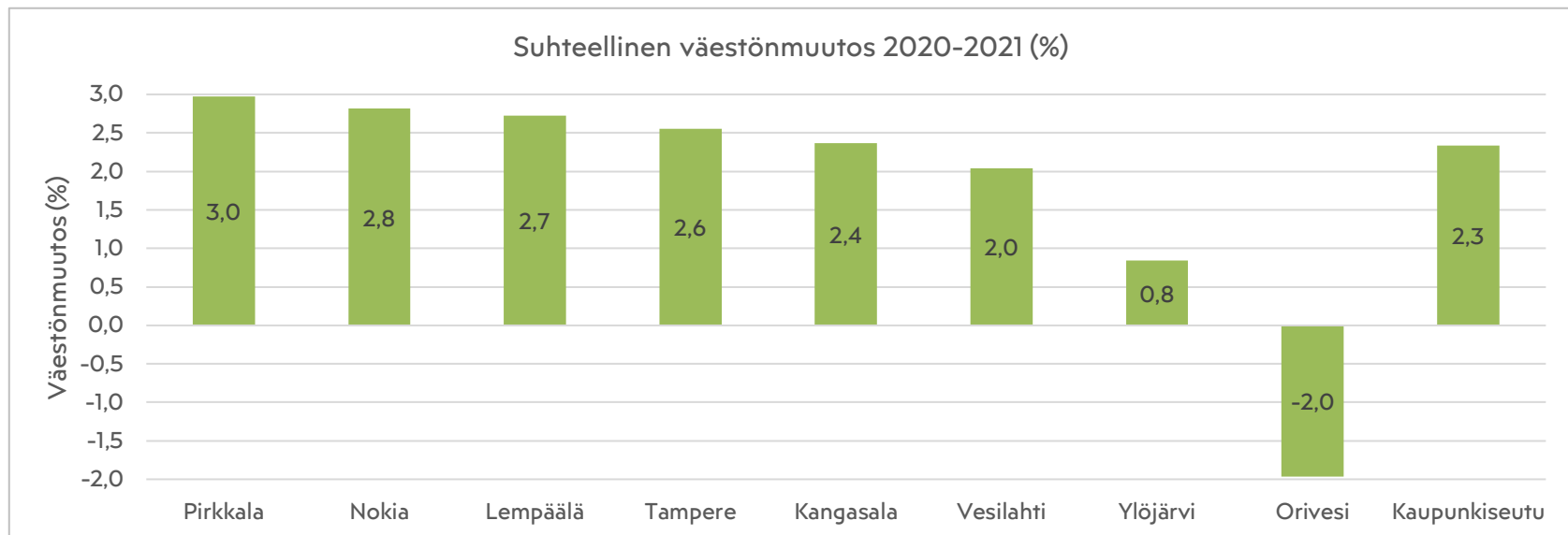
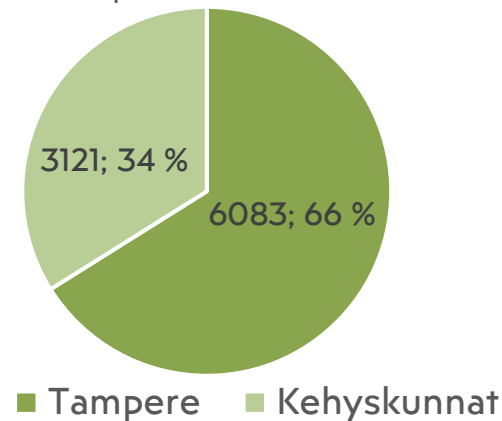
Väestönmuutos MAL-sopimuskaudella

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Väestönmuutos Tampereen kaupunkiseudulla vuosina 2020 ja 2021

	2020	2021	MAL-kausi
Kangasala	346	408	754
Lempäälä	305	336	641
Nokia	547	408	955
Orivesi	-150	-30	-180
Pirkkala	180	403	583
Tampere	2869	3214	6083
Vesilahti	12	77	89
Ylöjärvi	98	181	279
Kehyskunnat	1338	1783	3121
Kaupunkiseutu	4207	4997	9204

Väestönkasvun jakautuminen Tampereelle ja kehyskuntiin MAL-sopimuskausi 2020-2021

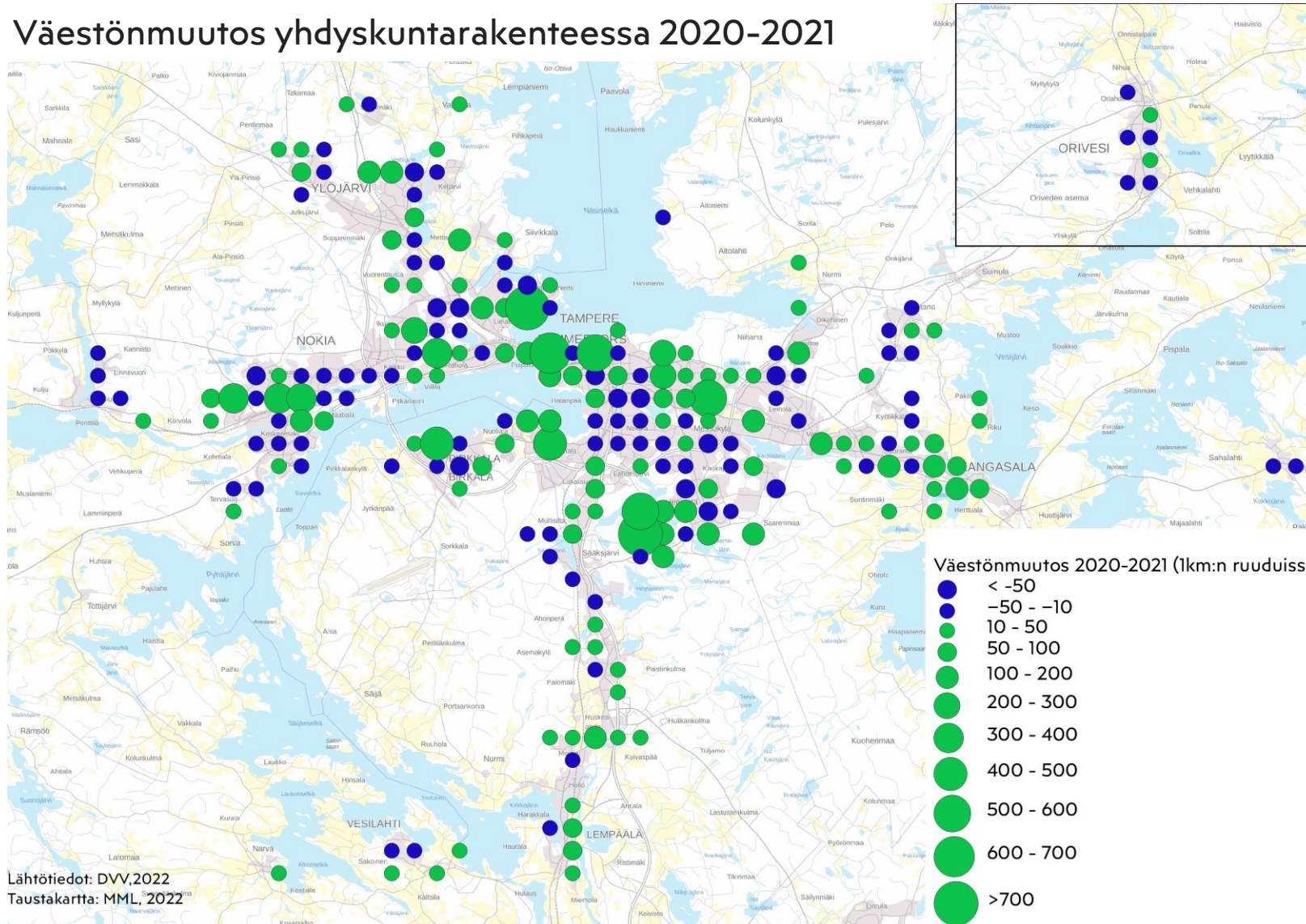
Tampereen kaupunkiseudun väestö on kasvanut MAL 4 – sopimuskauden aikana (2020-2021) 9204 asukkaalla. Väestönkasvusta noin 2/3 on sijoittunut Tampereelle ja 1/3 seudun kehyskuntiin. Kehyskuntien osuus kasvusta on ollut vuonna 2021 edellistä vuotta suurempi.

Lähde: Tilastokeskus, Väestörakenne 2020 ja 2021

Väestönmuutos MAL-sopimuskaudella

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Väestönmuutos yhdyskuntarakenteessa 2020-2021

Tampereen kaupunkiseudun väestönkasvu on sijoittunut yhdyskuntarakenteessa pääosin olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeille.

Suurimmat väestönlisäykset ovat tulleet Tampereen Vuorekseen, Santalahden alueelle sekä Niemenrantaan. Myös raitiotievyöhyke Kalevassa on saanut merkittävää väestönkasvua.

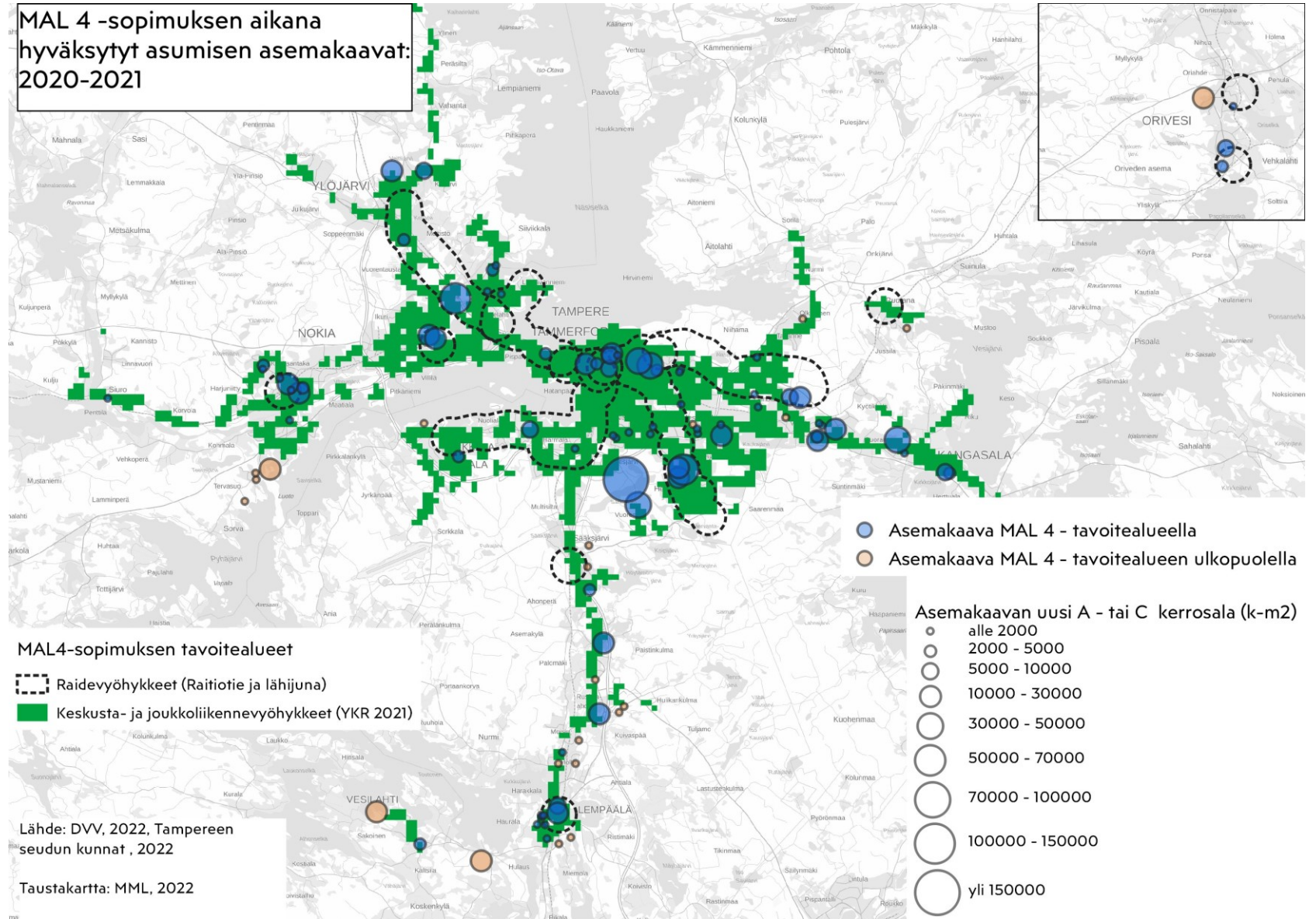
Kehyskunnissa kasvu on sijoittunut erityisesti Nokian, Kangasalan ja Lempäälän osalta keskusta-alueelle.

Hyväksytyt asumisen asemakaavat 2020-2021

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

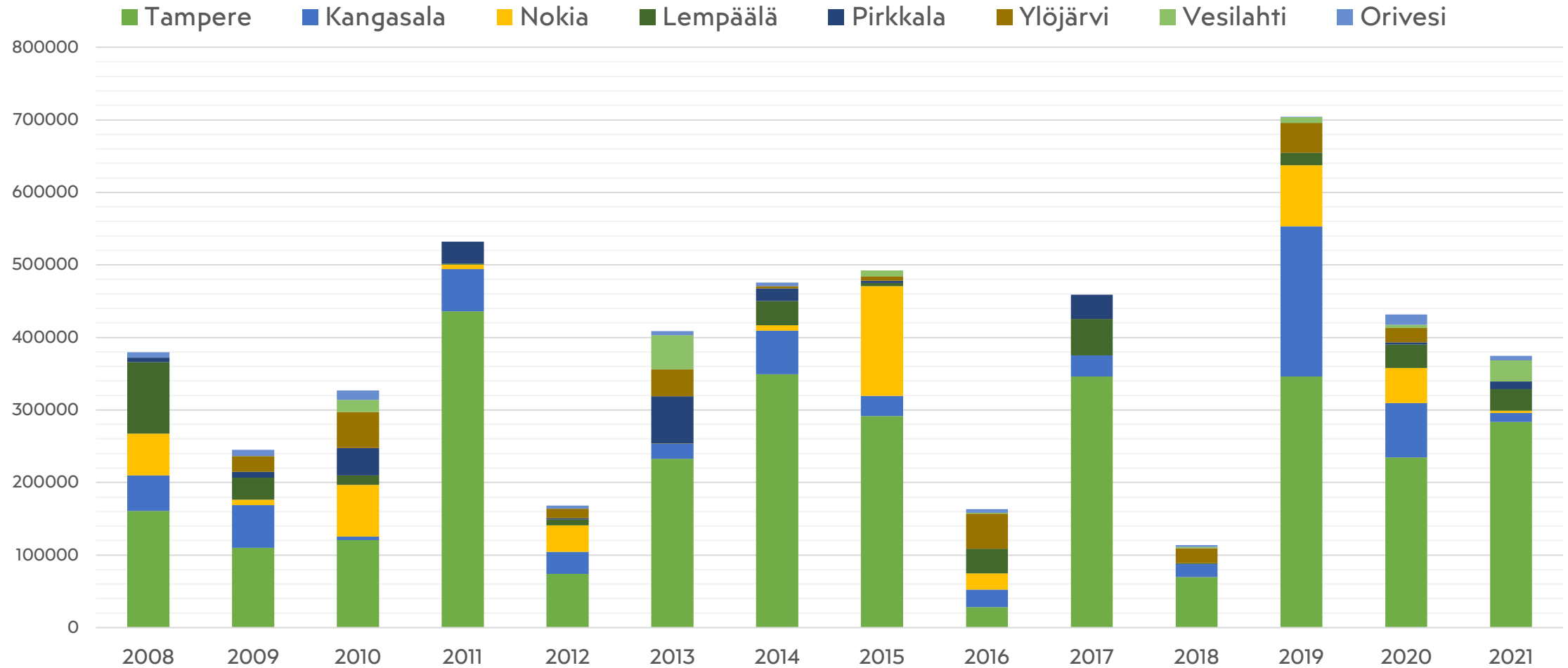
- MAL 4 – sopimuksen aikana (2020-2021) Tampereen kaupunkiseudun kunnissa on hyväksytty yhteensä 102 uutta asemakaavaa tai asemakaavan muutosta, joissa on osoitettu uutta, A- tai C-käyttötarkoitusten kerrosalaa.
- Näissä asemakaavoissa on uutta asumisen kerrosalaa yhteensä noin 806 000 kerrosneliometriä, josta 93 prosenttia sijoittuu MAL4 –sopimuksen mukaiselle tavoitealueelle. (Tavoite 80 %)

Hyväksytyt asumisen asemakaavat 2008-2021

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Hyväksytyjen asemakaavojen asumisen kerrosalan (k-m²) lisäys 2008-2021 kunnittain
(pääkäyttötarkoitukset A ja C)

Hyväksytyt työpaikkarakentamisen asemakaavat 2020-2021

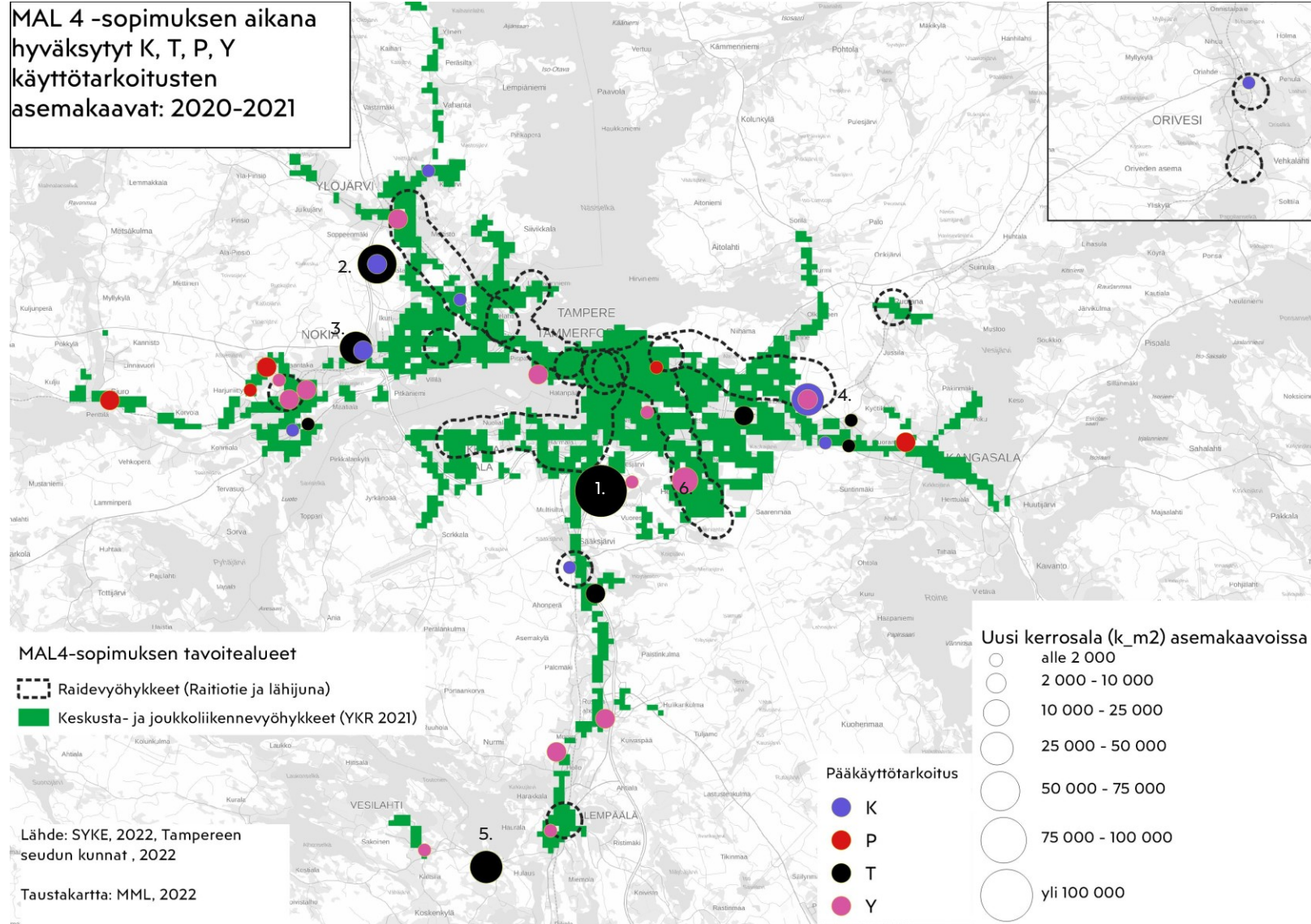
TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

- MAL 4 – sopimuksen aikana (2020-2021) Tampereen kaupunkiseudun kunnissa on hyväksytty yhteensä 35 asemakaavaa, joissa on osoitettu uutta K, T, P tai Y kerrosalaa.
- Kerrosalaltaan suurimmat kaavat sijoittuvat kehätien vyöhykkeelle Lahdesjärvelle sekä Kolmenkulmaan.

Kerrosalaltaan suurimmat hyväksytyt asemakaavat 2020-2021

Kaavan nimi	Kunta	Kerrosala k-m2				Yhteensä
		K	P	T	Y	
Asemakaavan muutos nro 8805, Lahdesjärvi	1. Tampere			117235		117235
Kolmenkulman yritysalue, itäpuolen jatkon muutos ja laajennus	2. Ylöjärvi	8579		66406		74985
Nokian kaupungin 16. (Lehtimäki) kaupunginosan kortteli 35 sekä katu- ja erityisalueet	3. Nokia			37592		37592
Asemakaava ja asemakaavan muutos, Lemetty/26 Lamminrahka/27	4. Kangasala	28812		7036		35848
Metsämantereen asemakaava	5. Vesilahti			35005		35005
Asemakaavan muutos 8668, Hervanta	6. Tampere				14600	14600

MAL 4 -sopimuksen aikana hyväksytyt K, T, P, Y käyttötarkoitusten asemakaavat: 2020-2021

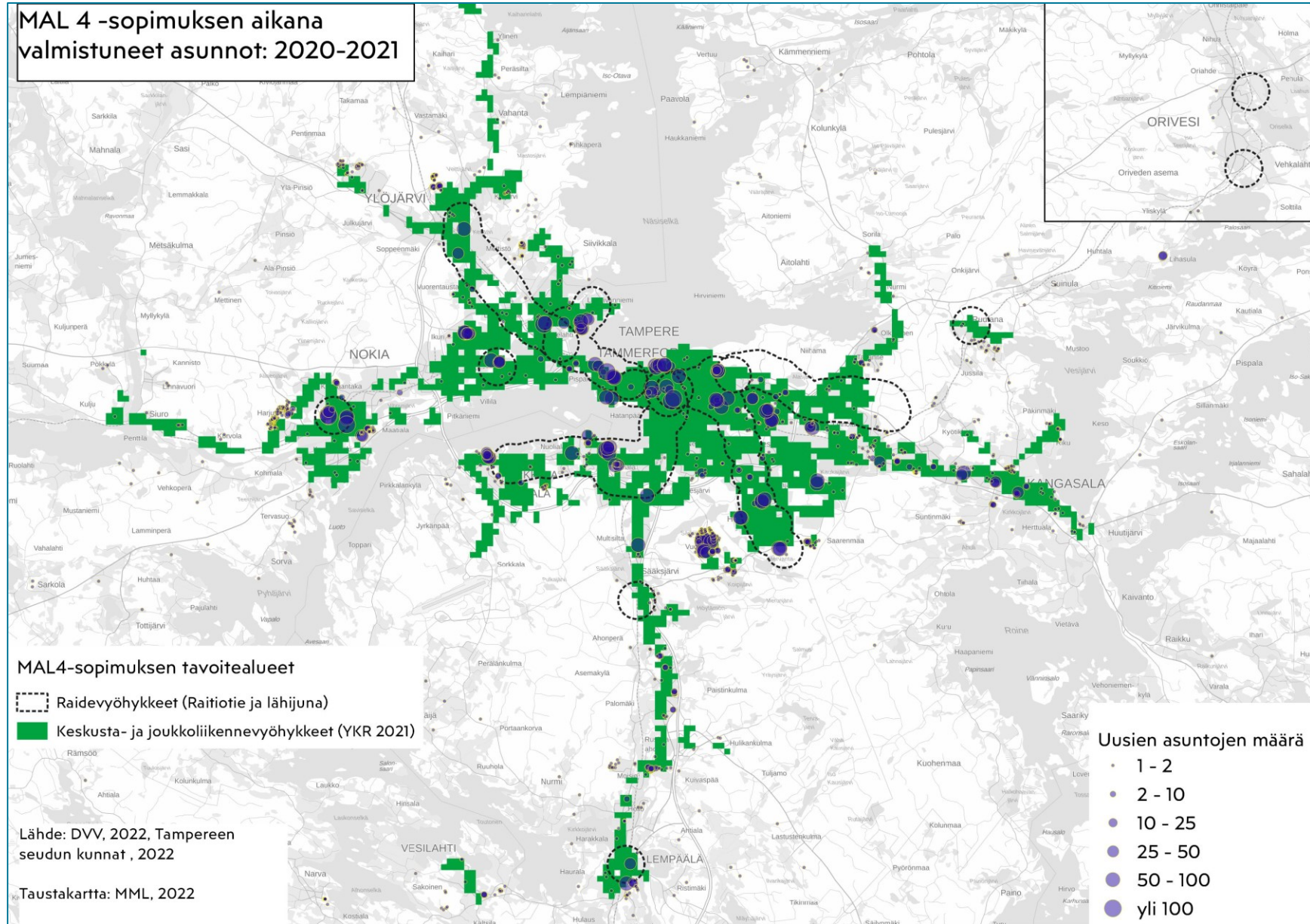

Valmistuneet asunnot Tampereen seudulla 2020-2021 TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

Tampereen kaupunkiseudulla on valmistunut MAL 4- sopimuksen aikana vuoden 2021 loppuun mennessä 9467 asuntoa, joista **82,6** prosenttia on sijoittunut sopimuksessa määritellylle tavoitealueelle joukkoliikennevyöhykkeille ja keskustoihin. Näin ollen tavoite uusien asuntojen kohdentamisesta vähintään 80 prosenttisesti tavoitealueelle on tällä hetkellä toteutumassa.

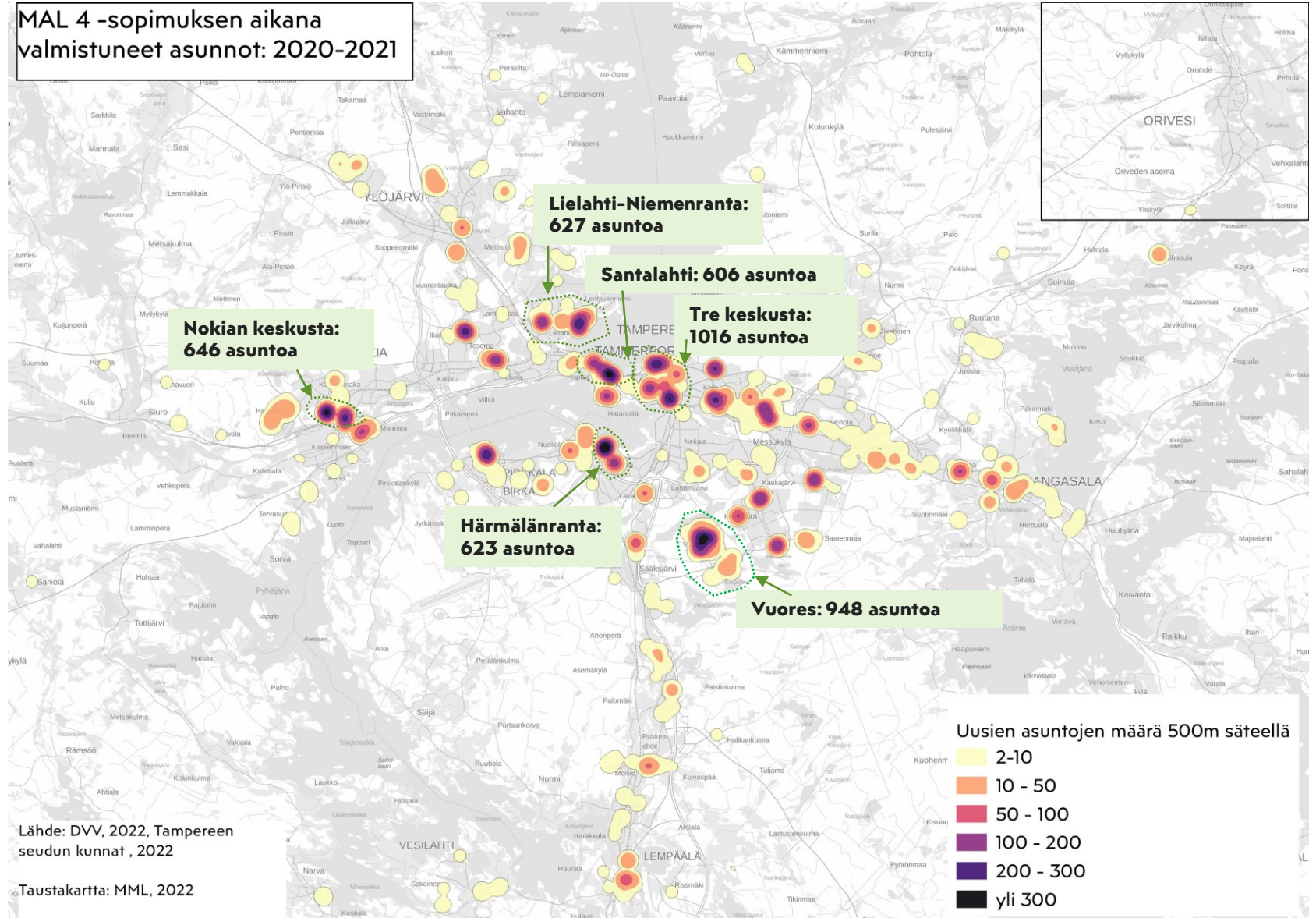
- Vuonna 2020 valmistuneista 5184 asunnosta 81,4 prosenttia sijoittui tavoitealueelle.
- Vuonna 2021 valmistuneesta 4283 asunnosta 84,1 prosenttia sijoittui tavoitealueelle.

MAL 4 -sopimuksen aikana valmistuneet asunnot: 2020-2021

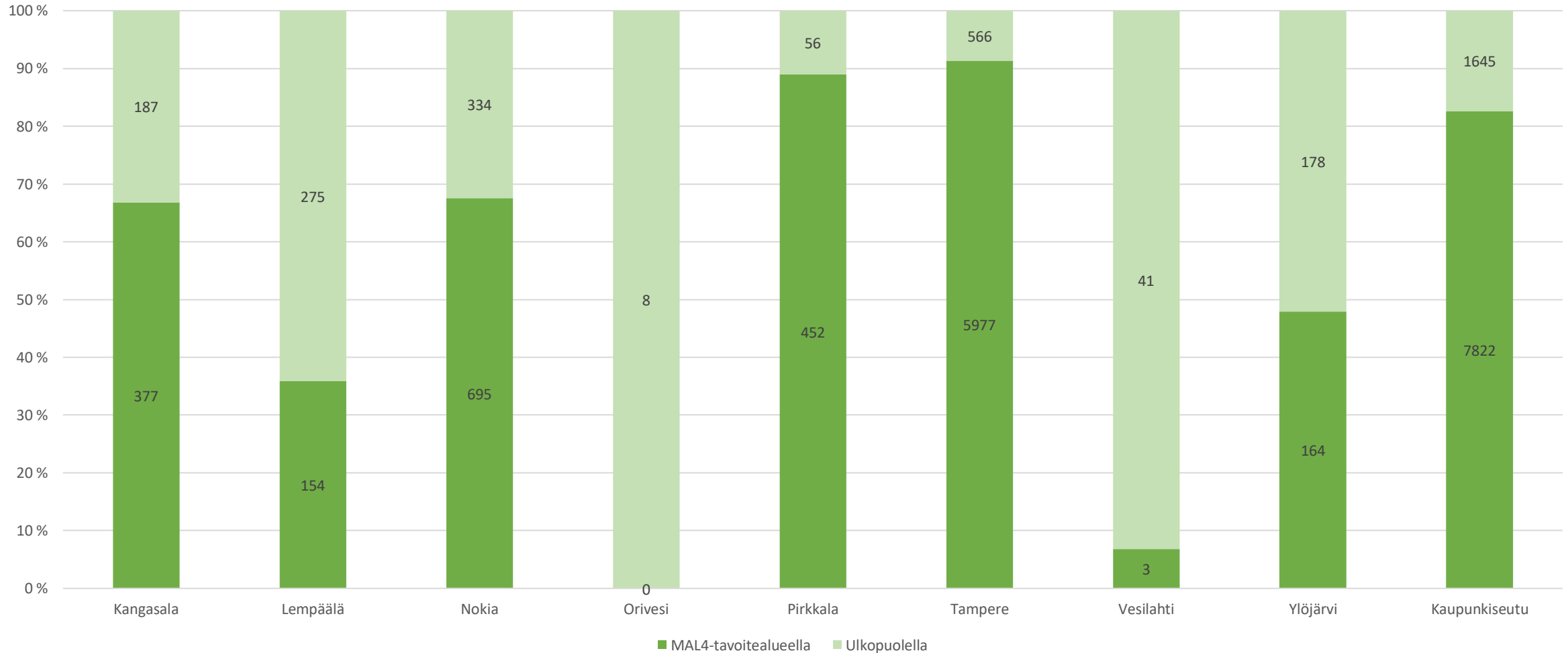
Valmistuneet asunnot Tampereen seudulla 2020-2021

MAL 4 – sopimuksen aikana rakennetuista 9467 asunnosta suuri osa on keskittynyt tietyille, uusille asuinalueille kuten esimerkiksi Vuorekseen, Niemenrantaan, Santalahteen ja Härmälänrantaan. Keskustoista uusia asuntoja on rakennettu erityisesti Tampereen ja Nokian keskustoihin.

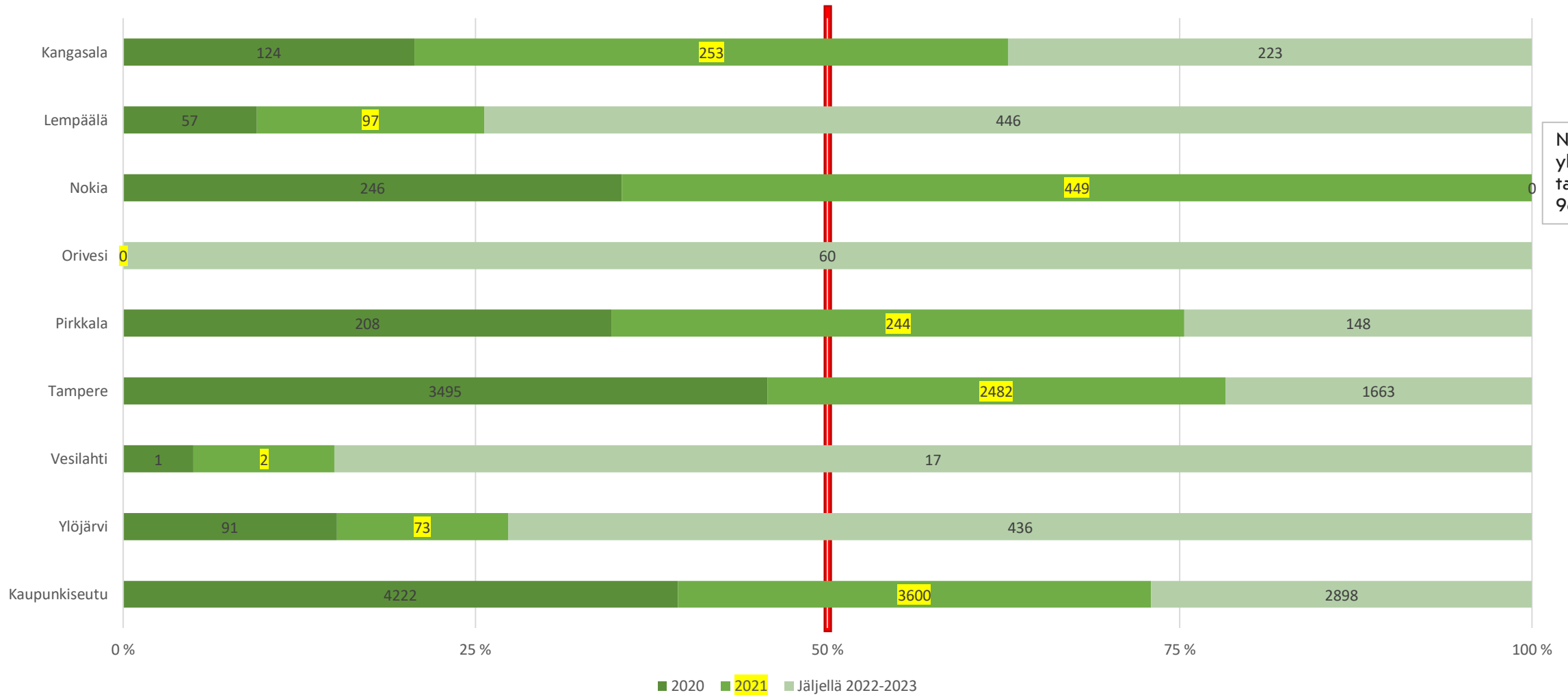
Asuntojen sijoittuminen MAL 4 -tavoitealueille

Asuntojen sijoittuminen MAL 4-sopimuksen tavoitealueelle 2020-2021

Asuntojen sijoittuminen MAL 4 –tavoitealueille

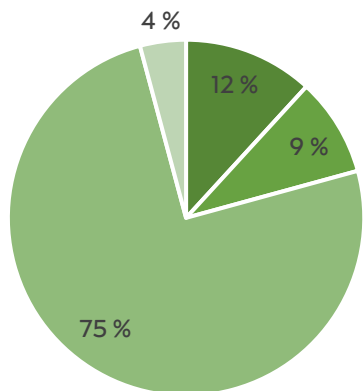
Asuntotuotanto MAL 4 -sopimuksen tavoitealueilla

Nokia on ylittänyt tavoitteensa 96 asunnolla.

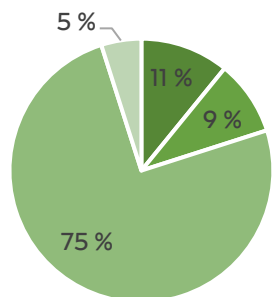
Valmistuneet asunnot talotyypeittäin 2020-2021

Vuosina 2020-2021 valmistuneet asunnot talotyypeittäin

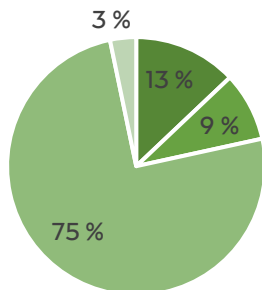

■ Pientalot ■ Rivi-, ketju- ja luhtitalot ■ Asuinkerrostalot ■ Muut

Vuonna 2020 valmistuneet asunnot talotyypeittäin

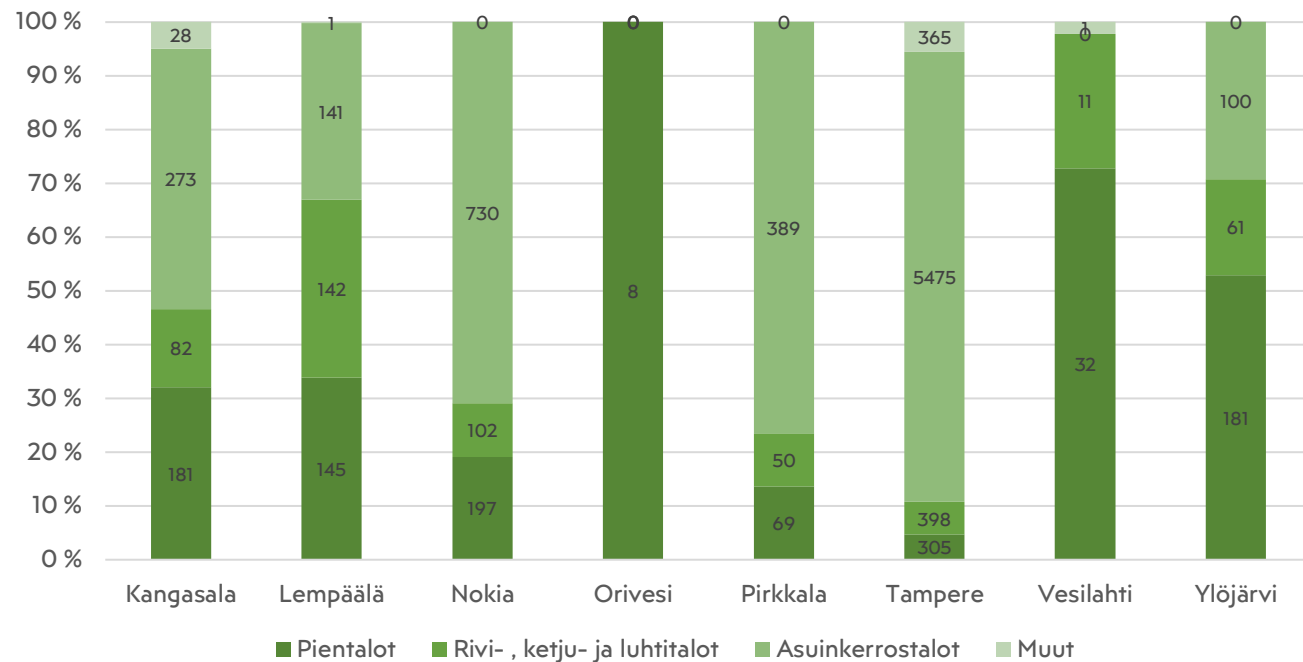
Vuonna 2021 valmistuneet asunnot talotyypeittäin

MAL –sopimuskaudella 2020-2021 rakennettu asuntokanta on tullut 75 prosenttisesti asuinkerrostaloihin. Asuntotuotannon talotyyppijakaumat ovat olleet samankaltaiset molempina sopimuksen vuosina.

Kerrostalovaltaisinta asuntotuotanto on seudun kunnista ollut Tampereella, Pirkkalassa ja Nokialla.

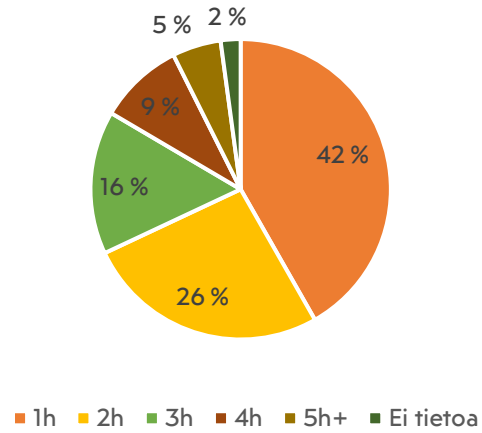
Vuosina 2020-2021 valmistuneet asunnot talotyypeittäin

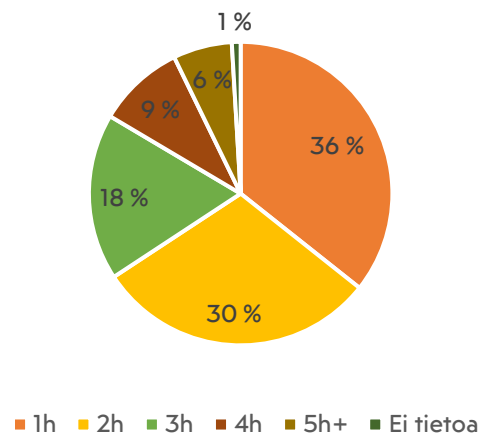

Valmistuneet asunnot huoneistotyypeittäin 2020-2021

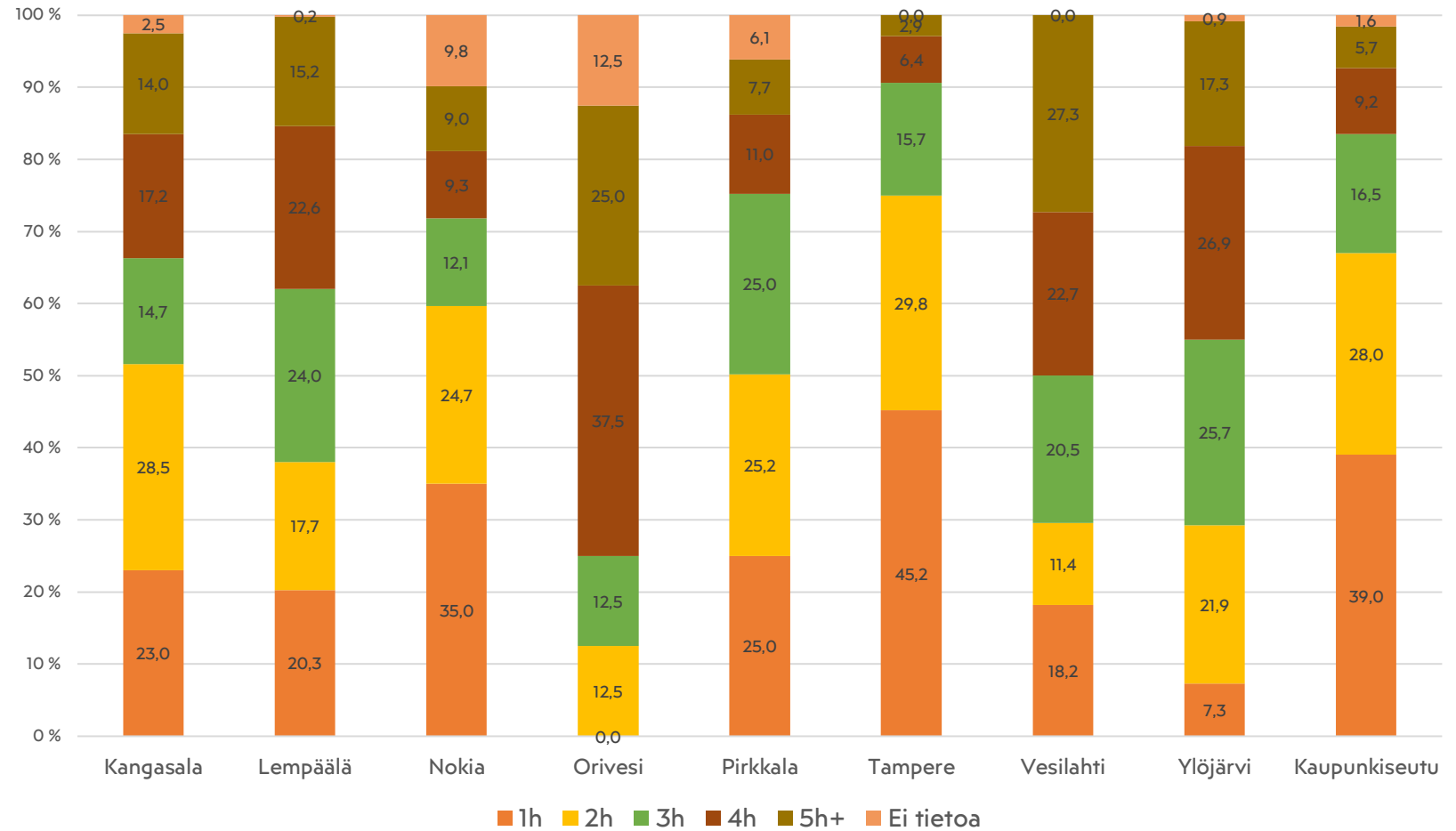
Asuntotuotannon huoneistotyyppijakauma 2020; Kaupunkiseutu

Asuntotuotannon huoneistotyyppijakauma 2021; Kaupunkiseutu

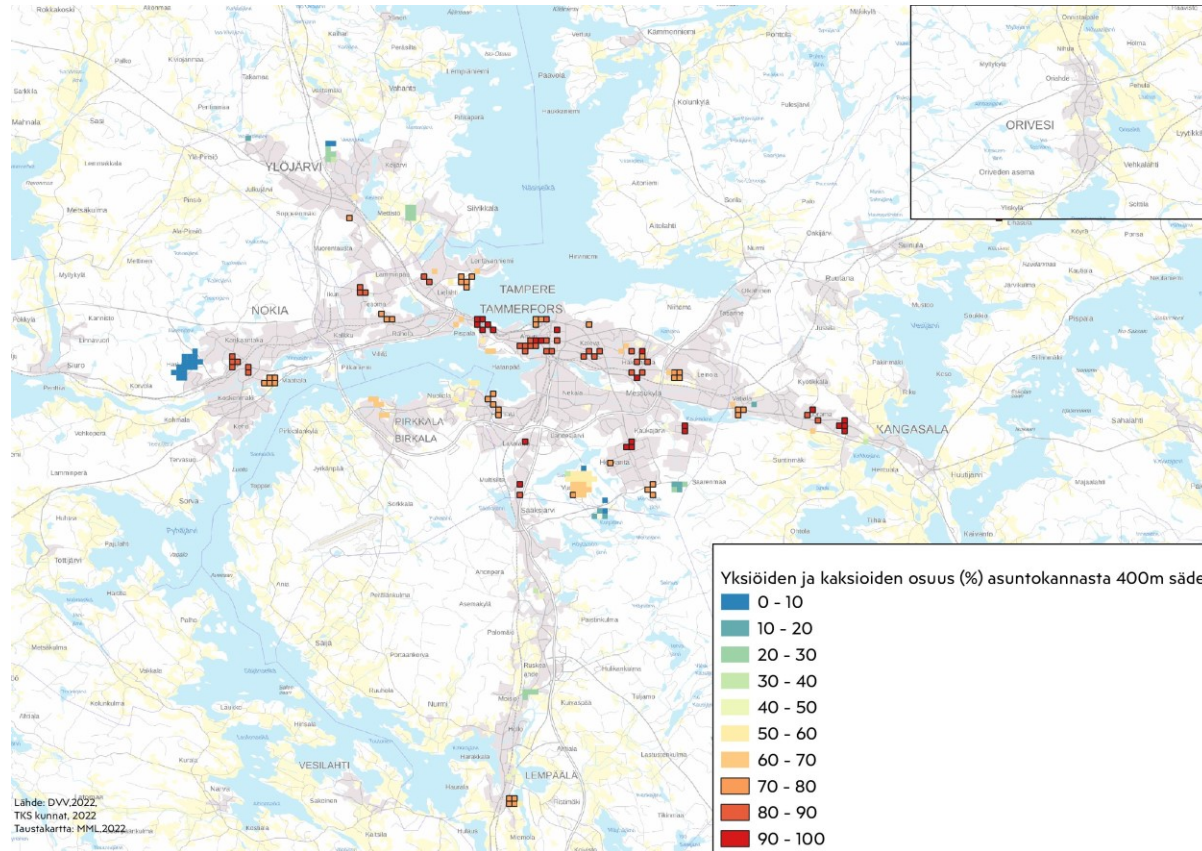
Vuosina 2020 ja 2021 valmistuneet asunnot huoneistotyypeittäin

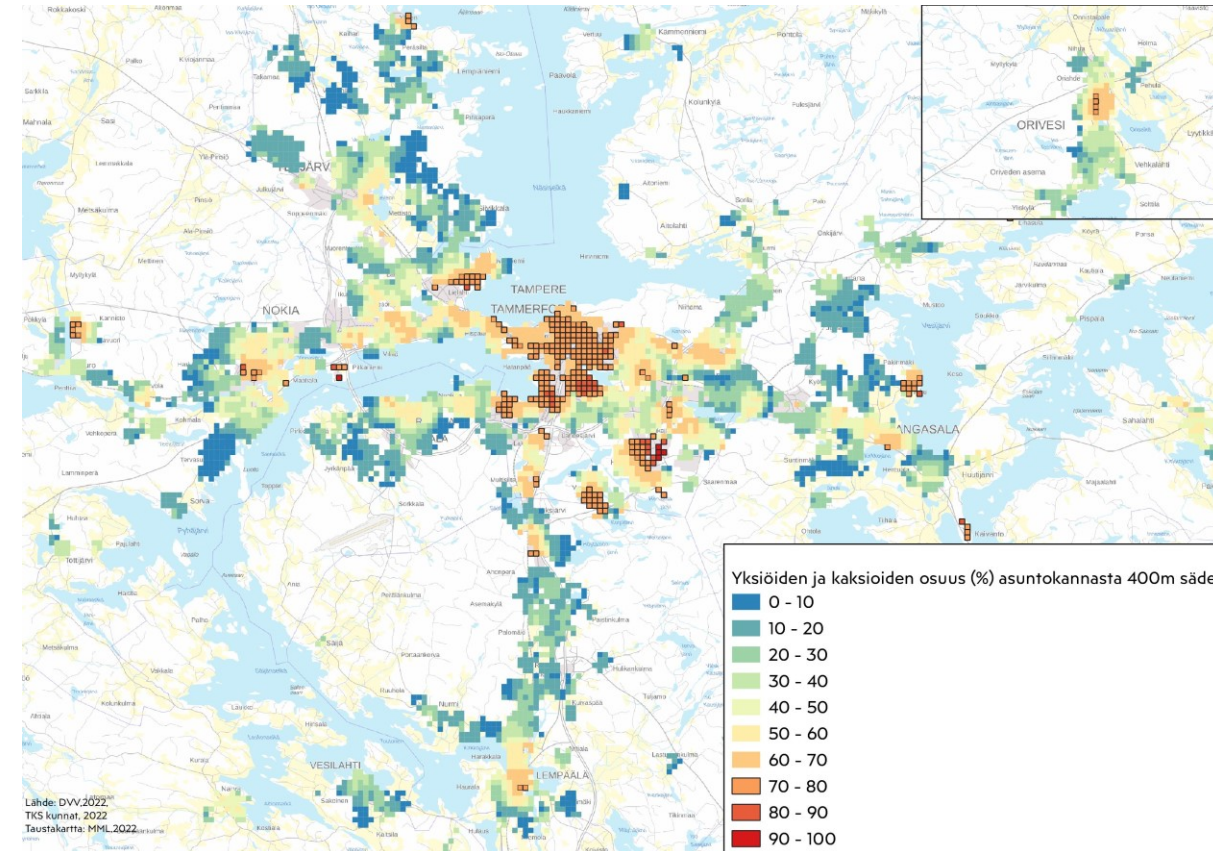
Pienten asuntojen keskittymät yhdyskuntarakenteessa

Vuonna 2021 valmistuneen seudun Asuntopoliittisen ohjelman seurantaohjelmaan kuuluu huoneistotyyppijakauman seuranta yhdyskuntarakenteessa, erityisesti pienten asuntojen keskittymien osalta. Oheiset kartat kuvaavat yksiöiden ja kaksioiden alueellista osuutta sekä uudistuotannon että koko asuntokannan osalta.

Yksiöiden ja kaksioiden osuus alueittain vuosina 2020-2021 valmistuneista asunnoista

Yksiöiden ja kaksioiden osuus alueittain asuntokannasta vuoden 2022 alussa

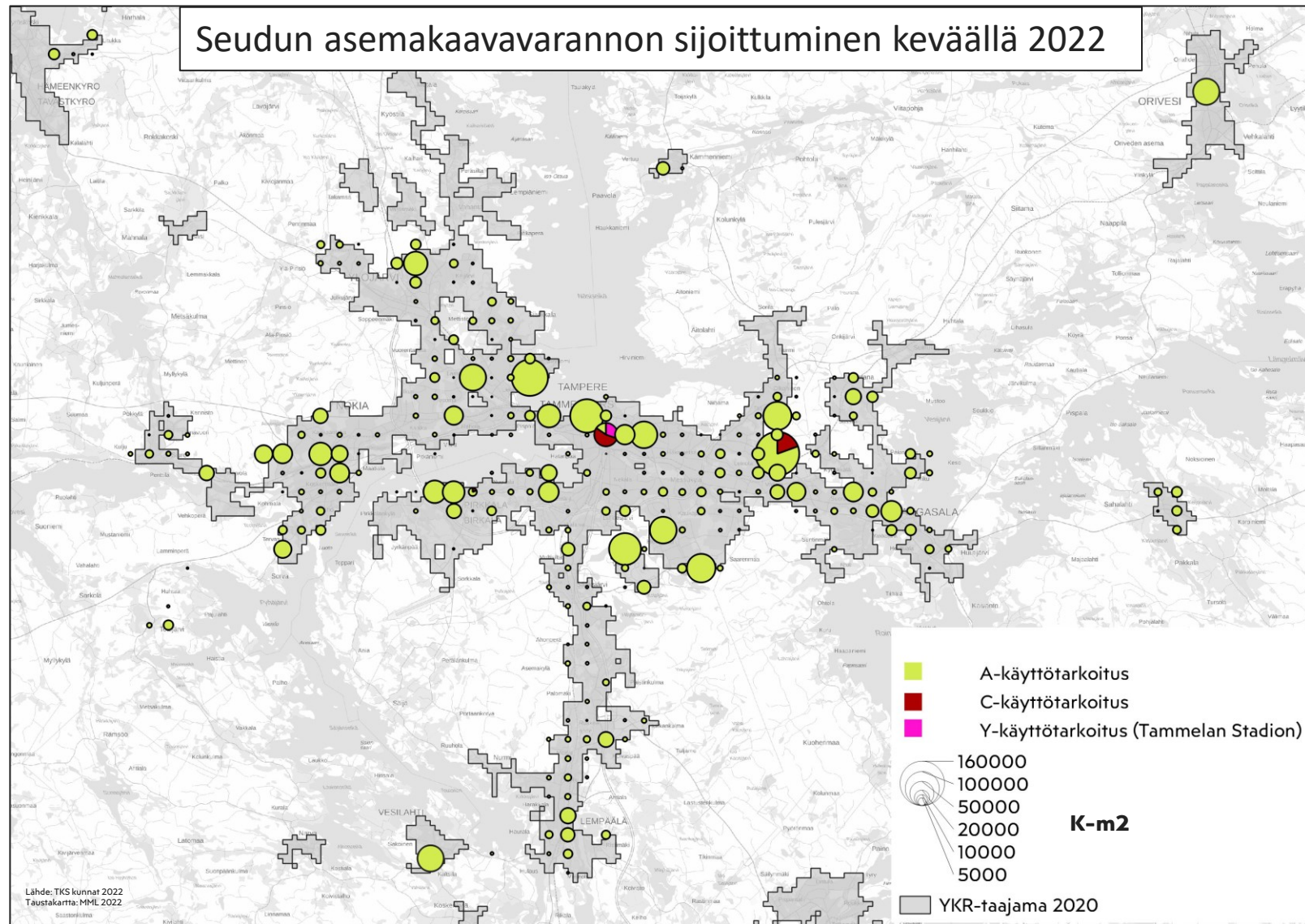

Asemakaavavaranto Tampereen seudulla 2021

Koko Tampereen seudun asumisen asemakaavavaranto oli keväällä 2022 noin **2 600 000** kerrosneliometriä. Varanto vastaa noin 9,7 vuoden väestönkasvun tarvetta kasvun ollessa noin 4100 asukasta vuodessa.

- **MAL4 -tavoitealueille** sijoittui asumisen varantoa noin **1 740 000** kerrosneliometriä. Määrä vastaa noin kuuden ja puolen vuoden koko seudun väestönkasvun tarvetta.
- **Taajama-alueelle (SYKE, 2019)** asumisen varantoa sijoittui noin **2 060 000** kerrosneliometriä, mikä vastaa noin kahdeksan vuoden väestönkasvun tarvetta.

* Varannon arviointi= 65 k-m²/asukas, C-kerrosalasta asumiseen menee 50%

Huom: Oriveden ja Vesilahden varannon sijainti viitteellinen (ei paikkatietoa)

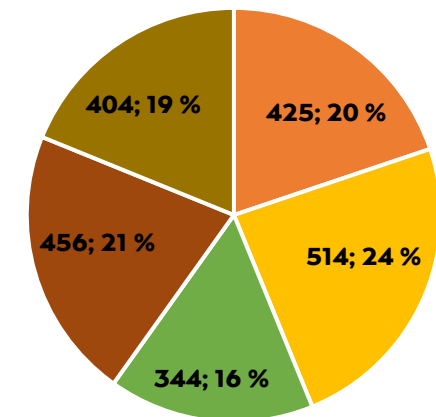
Kohtuuhintaiset asunnot 2020-2021

Vuosina 2020-2021 seudulle valmistui 2059 MAL4 –sopimuksen mukaista kohtuuhintaista asuntoa. Vuonna 2020 valmistui 919 kohtuuhintaista asuntoa ja vuonna 2021 1140 kohtuuhintaista asuntoa

Määrä vastaa 30,2 prosenttia kahden vuoden kokonaistuotantotavoitteesta (6700 asuntoa). Näin ollen seudullinen tavoite 25 % osuudesta kokonaistavoitteesta on toteutunut sopimuksen ensimmäisinä vuosina.

Kunta	2020	2021	MAL-kausi 2020-2021	Osuus MAL-kausi %
Kangasala	0	117	117	5,7
Lempäälä	56	50	106	5,1
Nokia	88	133	221	10,7
Orivesi	0	0	0	0,0
Pirkkala	0	76	76	3,7
Tampere	720	764	1484	72,1
Vesilahti	0	0	0	0,0
Ylöjärvi	55	0	55	2,7
Kaupunkiseutu	919	1140	2059	100,0
Kehyskunnat	199	376	575	27,9

MAL 4-sopimuksen mukaiset 2020-2021 valmistuneet kohtuuhintaiset asunnot

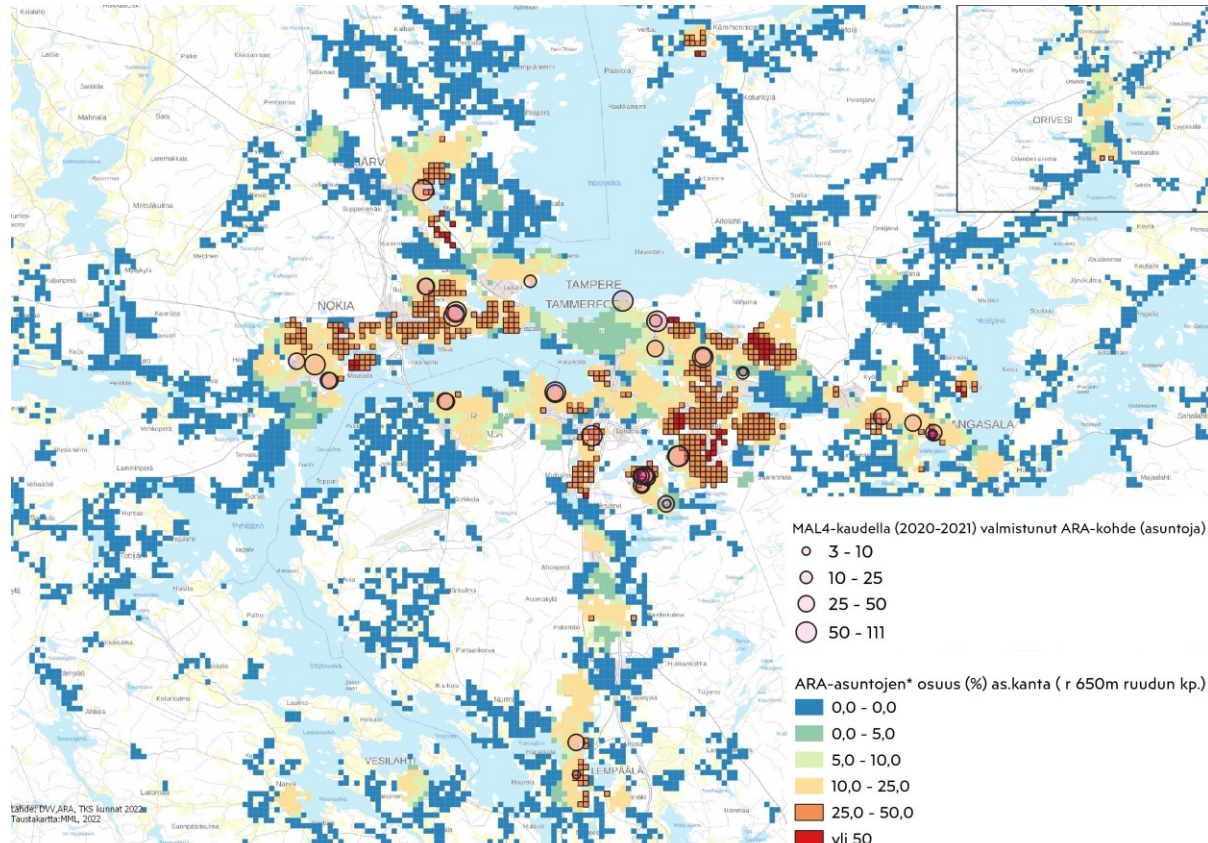
■ Asumisoikeusasunnot ■ Erityisryhmät ■ Kuntakonserni
■ Lyhyt korkotuki ■ Pitkä korkotuki

ARA-kohteiden sijoittuminen yhdyskuntarakenteeseen

Vuonna 2021 valmistuneen seudun Asuntopoliittisen ohjelman seurantaohjelmaan kuuluu ARA-asuntojen sijoittumisen seuranta.

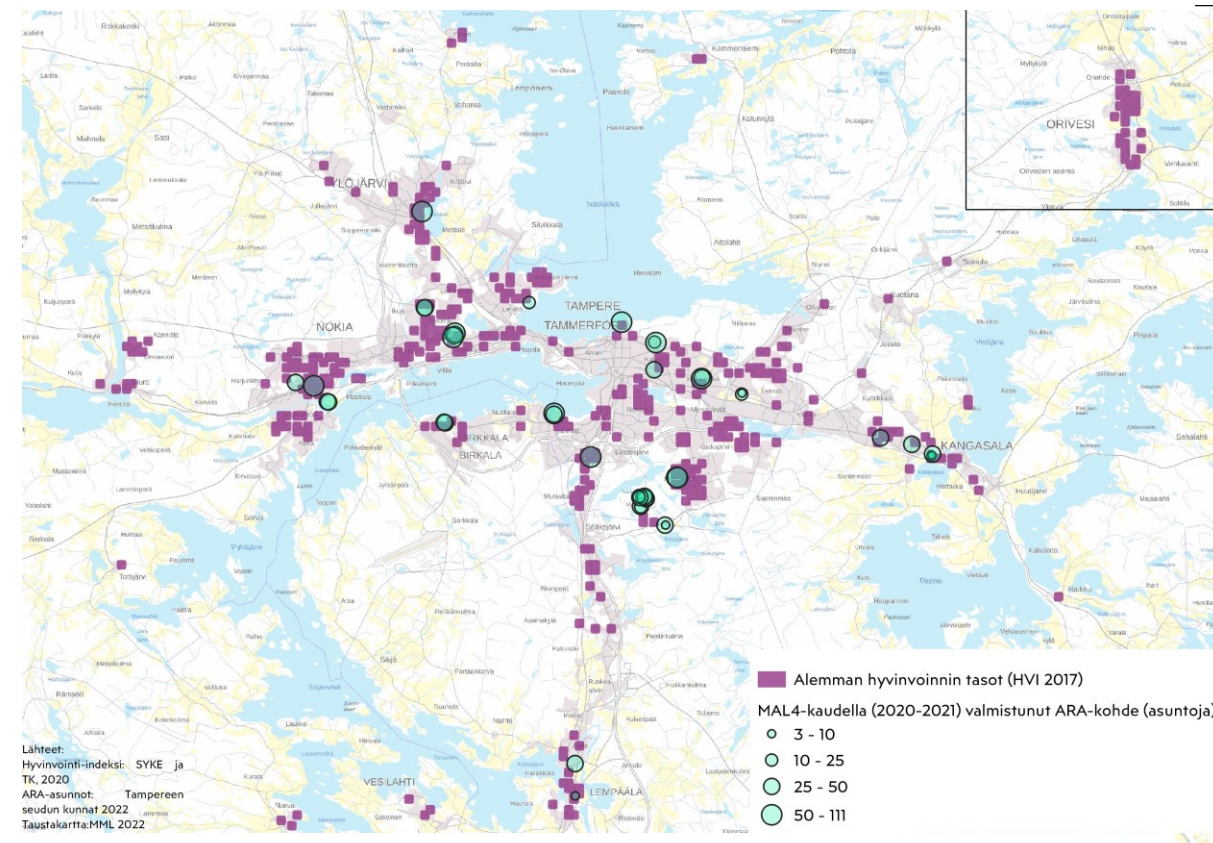
- MAL4-kaudella rakennetusta 1715 ARA-rahoitteisesta asunnosta 204 (12%) on sijoittunut alueille, jolla vähintään 25% asutokannasta on ARA-rahoitteista.
- 857 uutta ARA-rahoitteista asuntoa on sijoittunut seudun hyvinvointi-indeksin (2017) mukaisille alemman hyvinvoinnin tasoille. Tämä vastaa noin 50 % kaikista MAL-kauden uusista ARA-asunnoista.

ARA-asuntojen * osuus asutokannasta 2021 sekä uusien ARA-kohteiden sijoittuminen

*mukana rajoitusten alaiset ARA-kohteet

MAL-kaudella rakennettujen ARA-asuntojen sijoittuminen alemman hyvinvoinnin tasoille** (HVI 2017)

** Alemmalla hyvinvoinnin tasolla tarkoitetaan alueellisen eriytymisen selvityksessä tunnistettuja alueita, joilla on muuhun seutuun verrattuna työttömyyttä, matalampi tulotaso ja koulutustaso. Aineisto kuvaa vuoden 2017 tilannetta.

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

Kustannustehokkaan
MAL-rahoituksen kohdentaminen

Vuosille 2020-2021 allokoitu valtionrahoitus (kohta 18a)

- Teiskontien seudullinen pääreitti välillä Kekkosentie-Heikkilänkatu, enintään 780 000 euroa. Tampereen kaupunki käytti vuonna 2021 Teiskontien pyöräväylän toteuttamiseen
- Kävelyn ja pyöräilyn yhteyksien paikallinen kehittäminen, 50 000 euroa
- MAL-sopimuksen sisältämä valtionrahoitus 0,83M€ on allokoitu kokonaisuudessaan em. kohteille

Vuosille 2020-2021 allokoitu valtionrahoitus (kohta 20b)

Seudun liikennejärjestelmätyöryhmä päätti kokouksessaan 22.9.2021 ELY:n MAL-rahoituksen kohdentamisesta seuraavaa:

- Seudun kestävä ja turvallinen liikkuminen suunnitelma max. 100 000 e (Selvitys ohjelmoidaan tarkemmin yhteistyössä ELY:n kanssa. Kunnat vastaavat yhdessä vastinrahasta.)
- Teiskontien pyörätien lisärahoitus max. 200 000 e
- Kangassala alikulku max. 300 000 e
- Vesilahden kävely ja pyöräliikenne slu. max. 150 000 e
- Lempäälän kiertoliittymät toteutus max 950 000 e.
- Kokouksessa tehtyjen päätösten myötä ELY:n MAL-rahoituksesta on kohdennettu yhteensä 2 750 000 euroa (päätös vuonna 2020: 1 050 000 euroa; päätös vuonna 2021: 1 700 000 euroa). Rahoituksesta on palautunut pottiin alustavasti suunniteltua pienemmän toteutuksen tai rahoituksen käytön edellytysten puuttumisen vuoksi n. 100 000 euroa uudelleen allokoitavaksi. Vuonna 2022 kohdennettavaksi rahoitusta on jäljellä noin 1,3 miljoonaa.

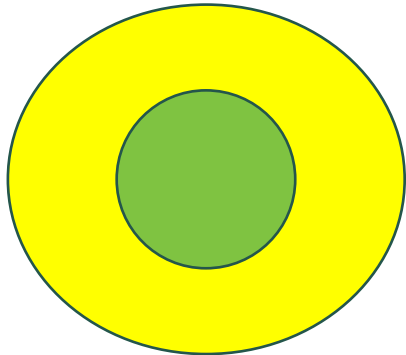
TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

Toimenpiteiden etenemisen kuvaukset

---

1. Kunnat päivittävät yhteistyössä Rakennesuunnitelman 2040 ja ohjelmoivat sen toteutuksen ja toimeenpanon. Seudun joukkoliikennejärjestelmän kehityskuva määritetään rakennesuunnitelman päivityksen yhteydessä.

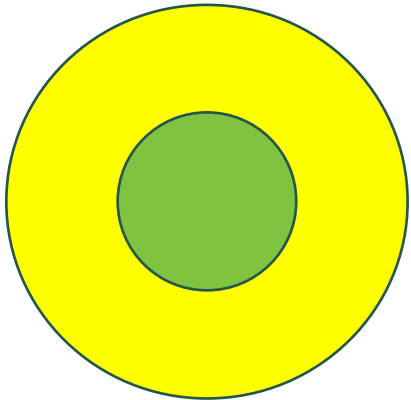

Rakennesuunnitelma on ohjelmoitu toteutettavaksi vuosien 2022-2023 aikana

Seudun joukkoliikennejärjestelmän kehityskuva on suunniteltu toteutettavaksi vuonna 2022, kun mm. seudullisen lähijunaliikenteen tavoitteellinen tulevaisuuskuva ja tiekartta toteutukselle selvityksen tulokset ovat hyödynnettävissä.

Rakennesuunnitelman päivityksen ja joukkoliikenteen kehityskuvatyön ohjelmointi on käynnistetty. Lisäksi on ohjelmoitu joukkoliikenteen kehityskuvatyön lähtökohtaselvityksenä hyödynnettävä liikkumisen alueelliset profiilit selvitys.

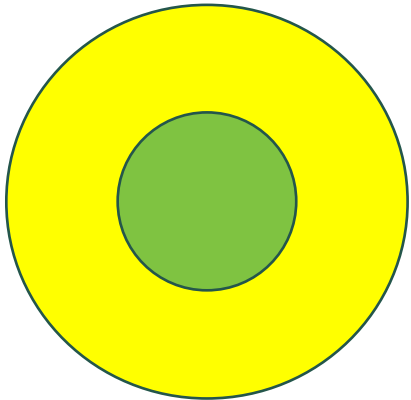
2. Kunnat kaavoittavat asumisen uudistuotannon pääosin olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen. Uudesta asuinkerrosalasta vähintään 80 % sijoitetaan keskustoihin, aluekeskuksiin ja joukkoliikennevyöhykkeille (liite: kartta).

Tampereen kaupunkiseudun kunnissa vuonna 2021 hyväksytyissä asemakaavoissa syntyi uutta A- ja C-pääkäyttötarkoituksille merkittyä kerrosalaa yhteensä noin 375 000 kerrosneliometriä.

MAL 4 -sopimuskauden aikana (2020-2021) on uutta asumisen kerrosalaa syntynyt yhteensä noin 806 000 kerrosneliometriä. Tästä kerrosalasta noin 93 prosenttia on sijoittunut MAL4- sopimuksessa mainituille kohdealueille keskustoihin, aluekeskuksiin sekä joukkoliikennevyöhykkeille.

3. Kunnat edistävät keskustavyöhykkeiden kehittymistä ja ohjaavat työvoima- ja palveluintensiivistä työpaikkarakentamista keskustoihin ja joukkoliikennevyöhykkeelle ja tavaraliikennettä tuottavaa työpaikkatoimintaa kehälle ja sisääntuloväylille.

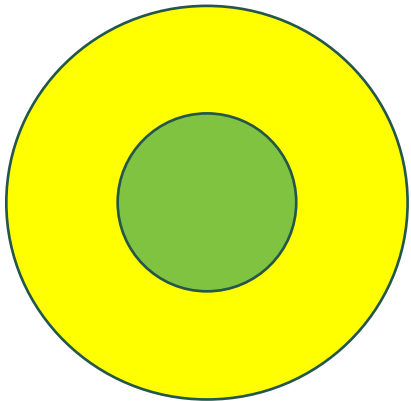

MAL 4 – sopimuksen aikana (2020-2021) Tampereen kaupunkiseudun kunnissa on hyväksytty yhteensä 35 asemakaava, joissa on osoitettu uutta K, T, P tai Y kerrosalaa.

Suurin osa uudesta kerrosalasta on ollut teollisuustoimintoihin varattua T-kerrosalaa, joka on sijoittunut erityisesti kehätien sekä sisääntuloväylien läheisyyteen.

Keskustavyöhykkeiden osalta uutta kerrosalaa on tullut yleisten rakennusten Y-käyttötarkoituksen kaava-alueille.

4. Kunnat huolehtivat rakenteen keskeisien osien riittävästä kaavavarannosta siten, että asumisen, palveluiden ja työpaikkarakentamisen asemakaavavaranto vastaa viiden vuoden kehityksen tarvetta.

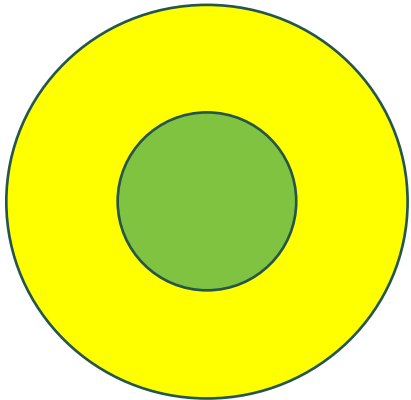
MAL4 –tavoitealueilla sijaitsti keväällä 2022 asumiseen tarkoitettua kerrosalaa noin 1 740 000 kerrosneliometriä. Varanto vastaa noin kuuden ja puolen vuoden koko seudun väestönkasvua, kasvun ollessa noin 4100 asukasta vuodessa.*

Taajama-alueerajauksella (SYKE, 2020) sijaitsti keväällä 2022 asumiseen tarkoitettua kerrosalaa noin 2 060 000 kerrosneliometriä. Varanto vastaa noin kahdeksan vuoden koko seudun väestönkasvua, kasvun ollessa noin 4100 asukasta vuodessa.*

Koko Tampereen seudun asumisen asemakaavavaranto oli keväällä 2021 noin 2 600 000 kerrosneliometriä. Varanto vastaa noin 9,7 vuoden väestönkasvun tarvetta kasvun ollessa noin 4100 asukasta vuodessa.*

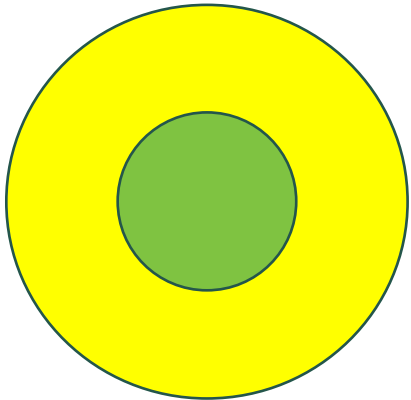
* Varannon arviointi= 65 k-m²/asukas, C-kerrosalasta asumiseen menee 50%

5. Kunnat kehittävät yhteistyössä keskustoja ja asemanseutuja seudullisesti tuotettavien tilannekuvia hyödyntäen

Vuonna 2021 perustettiin keskustojen kehittämisen työryhmä. Työryhmän tehtäväksi on muodostunut kuntien keskinäisen vuoropuhelu ja hyvien käytäntöjen jakaminen keskustojen kehittämisessä. Lisäksi työryhmän tehtävänä on alustaa rakennesuunnitelman tarkistuksessa keskustojen määrälliset ja laadulliset tavoitteet.

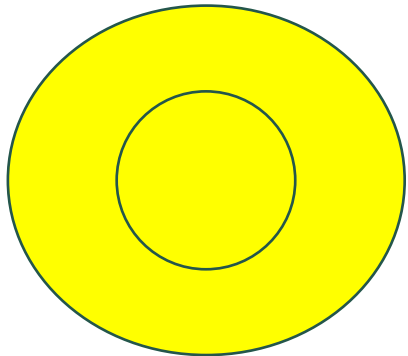
6. Seudullisesti merkittävien yritysalueiden/elinkeinovyöhykkeiden vahvistamiseksi määritellään kehittämissperiaatteet rakenteen eri sijainneilla. Kehittämisen tueksi luodaan paikkatietopohjainen seurantaväline

Teemaa viedään eteenpäin osana kansallisen MAL-verkoston koordinoimaa Kaupunkiseuduille elinvoimaa –teemaverkosto –hanketta. Hankkeessa tähdätään Tampereen kaupunkiseudun osalta seudullisten elinkeinovyöhykkeiden määrittelyyn ekosysteemilähtöisesti. Hankkeessa määritellyt elinkeinovyöhykkeet kytketään osaksi seudun uutta rakennesuunnitelmaa.

Yritysalueiden/elinkeinovyöhykkeiden paikkatietopohjainen seurantaväline kehitetään osana Tampereen kaupunkiseudun koordinoimaa Seutudigi-hanketta, jonka tarkoituksena on kehittää uudelle rakennesuunnitelmalle paikkatietopohjainen seurantajärjestelmä.

7. Valtio ja kunnat jatkavat Tampereen ja Helsingin välisen nopean ratayhteyden (Suomi-radan) suunnittelua osana hankeyhtiöyhteistyötä.

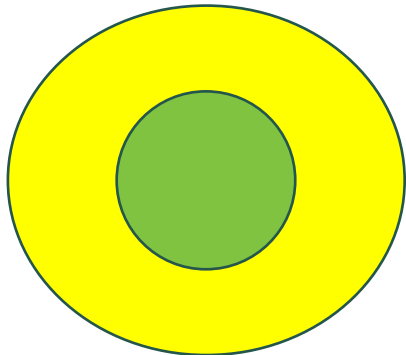
Suomi-radan suunnittelu etenee hankeyhtiön toimesta.

Suomiradan vaihtoehtoisten suunnitelmien tekeminen ja vertailu etenee suunnitellusti.

(keltainen: tulee kiinnittää erityistä huomiota, koska saadaan syötteitä ja tietopohjaa muuhun liikennejärjestelmän suunnitteluun)

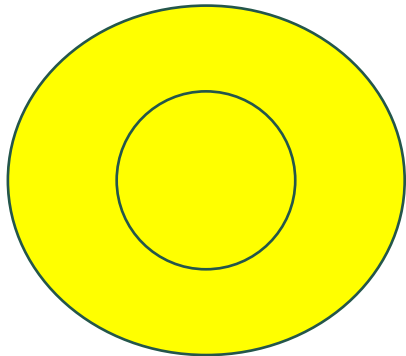
8. Selvitys lähijunaliikenteen tulevaisuuden kehittämistarpeista osana liikennejärjestelmätyötä.

Tampereen kaupunkiseutu: Selvitys on edennyt suunnitellusti, pois lukien kuntavaalien siirtymisen vuoksi viivästetty aikataulutus. Vuoden 2021 aikana on toteutettu suunnitellusti lähtökohtahaastattelut, skenaarioiden muodostaminen, skenaarioihin liittyvä vuorovaikutus, tavoitetilojen määrittely ja tavoitetilojen edellyttämien tiekarttojen määrittely. Mainitut työvaiheet sisältävä raporttiluonnos toimitettiin seutuhallituksen päätöksellä 22.12.2021 valtiotoimijoille kommenteille yhdessä keskustelukutsun kanssa. Selvitys viimeistellään valtiokommentit huomioiden vuoden 2022 alussa ja toimitetaan edelleen kuntiin kommentoitavaksi.

Selvityksessä on toteutettu laajaa vuorovaikutusta. Vuoden 2021 alussa on haastateltu yli 40 toimijaa, järjestetyissä kahdessa webinaarissa on ollut yli 150 osallistujaa, seudun ja valtion toimijat ovat osallistuneet työhön ohjausryhmässä ja projektiryhmässä. Erityisesti Väylävirasto on osallistunut aktiivisesti työn toteutukseen valtio toimijoista.

9. Tampereen kaupunki ja valtio jatkavat yhteistyössä Tampereen asemakeskuksen ja henkilöratapihan kokonaisuuden valmistelua myöhemmin sovittavaa toteutusta varten.

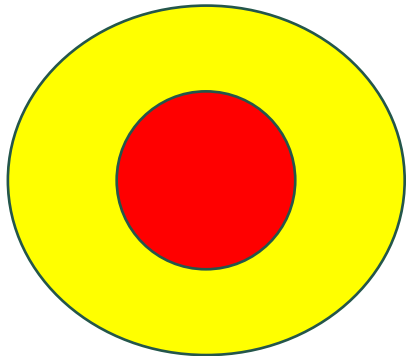
Väylävirasto:

Asemakeskus ja henkilöratapiha: Henkilöratapihahanke on rakennussuunnitelmavaiheessa. Hanke sisältyy Väyläviraston investointiohjelmaan 2022-2029.

Toteutuksen suunnitelmalliseen etenemiseen tulee kiinnittää huomiota.

(etenee hyvin, mutta keltainen valo, koska pitää edelleen kiinnittää erityistä huomiota)

10. Valtio ja kunnat jatkavat Tampereen järjestelyratapihan yhdyskuntarakenteellisten estevaikutusten vähentämisen yhteistyötä sekä mahdolliseen uuteen sijoituspaikkaa liittyvää selvitystyötä.

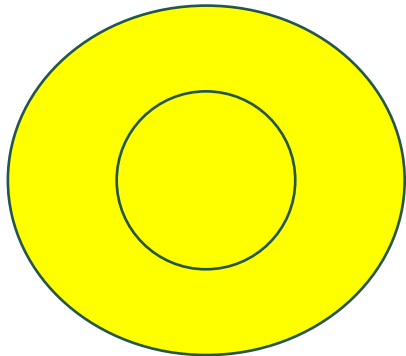

Tampereen järjestelyratapihaselvitys on valmistunut.
Selvitys on käsitelty maakuntahallituksessa 23.3.2020.

Vuodelta 2021 ei uutta raportoitavaa.

Hankkeen edistämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota, koska hanke kytkeytyy keskeisesti seudun maankäytön ja raidejärjestelmän suunnitteluun.

11. Valtio ja Ylöjärvi jatkavat yhteistyötä Ylöjärven raakapuuterminalin siirtämisen suunnittelussa alueen saamiseksi yhdyskuntarakentamisen piiriin.

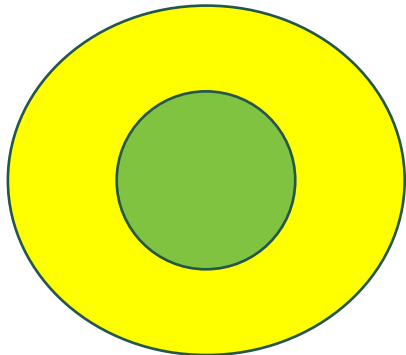
Väylävirasto on käynnistämässä Lielahdi-Lakiala –välin yleissuunnitelmaa ja YVAa. Suunnitelmassa huomioidaan myös raakapuun kuormauspaikan siirto.

Vuodelta 2021 ei uutta raportoitavaa.

Hankkeen edistämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota, koska hanke kytkeytyy keskeisesti Ylöjärven maankäytön ja liikennejärjestelmän suunnitteluun sekä päätöksentekoon.

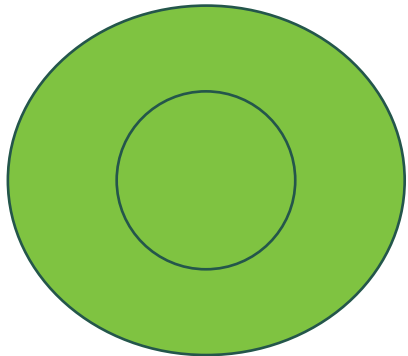
(etenee, mutta keltainen valo, koska pitää edelleen kiinnittää erityistä huomiota)

12.a. lähijunaliikenteen palvelutason jatkaminen pilotin tasoisena

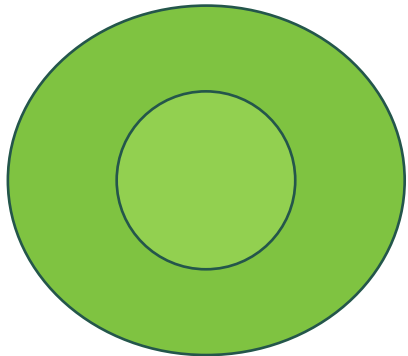
Vuoden 2021 aikana junaliikenteessä on tehty palvelutarjonnan vähäisiä heikennyksiä koronatilanteesta johtuen. Junaliikenteessä käynnistyi Nysse- mobiililippujen kelpoisuus 1.1.2021 alkaen. Tesoman seisake avattiin. VR ja LVM ovat valmistelleet uutta 9-vuotista ostoliikenne sopimusta, joka kattaa myös Tampereen seudun lähijunaliikenteen jatkamisen pilottitasoisena. Tehtiin päätökset lisävuoroista M-junaliikenteeseen 8/22 alkaen.

12.b. i Tesoman junaseisakkeen rakentaminen

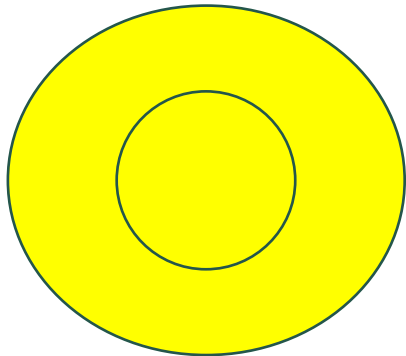
Työ valmistui Tampereen kaupungin osalta v. 2020.

12.b. ii Lempäälän junaliikenteen edellyttämien laiturimuutosten toteutus

Hanke valmis. Kustannukset nousivat yli kaksinkertaisiksi sopimuksessa määritetystä. Rahoituksen ylitystä ei vähennetty sopimuksen muusta rahoituksesta.

12.b. iii Nokian asema-alueen kehityshankkeen suunnittelu ja toteutus

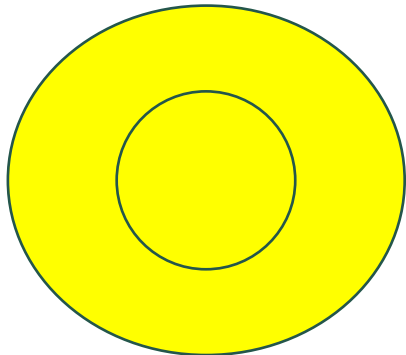

Rata- ja rakentamissuunnittelu hankintavaiheessa, tarjouksia ollut vaikea saada. Toteutus 2023-2024. Kustannukset nousseet merkittävästi sopimuksessa sovitusta. Valtion kustannukset noin kolminkertaistuneet, ollen nyt n. 5,8 M€. Toteutus päätös ja toteuttamissopimus ovat valmisteilla ja virallinen hyväksyntä kustannuksista tulee niiden yhteydessä.

(Etenee hyvin, mutta keltainen koska on hyvä keskustella: rahoitus kustannusnousuun löytymässä, mutta voidaanko oppia jotain jatkoon?)

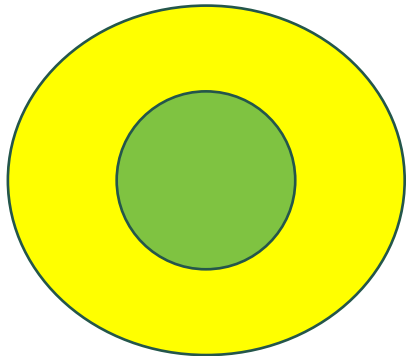
12.b. iv Oriveden asema-alueen kehityshankkeen suunnittelu ja toteutus pienin ensivaiheen toimenpitein

Suunnittelu käynnissä, toteuttamisesta sopimus kesäkuussa ja toteutus syksyllä 2022 rahoituksen puitteissa (Oriveden puolenvaihtopaikan urakan optiona), mahdollisesti tarvitaan kaupungin lisärahoitusta.

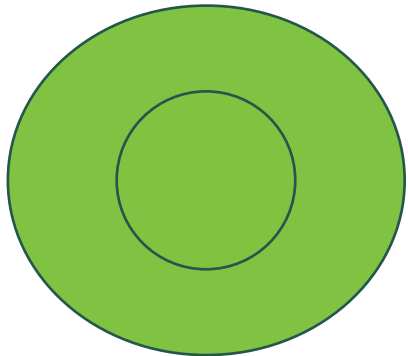
(Etenee hyvin, mutta keltainen koska on hyvä keskustella: rahoitus kustannusnousuun löytymässä, mutta voidaanko oppia jotain jatkoon?)

13. Sopimusosapuolet edistävät Tampereen raitiotien suunnittelua ja rakentamista pitkänteisesti.

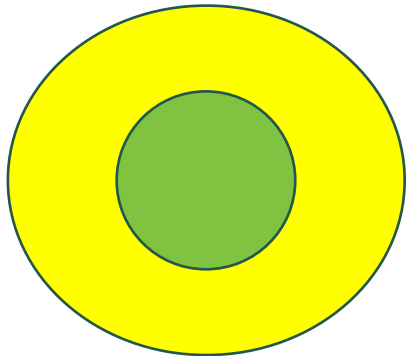
Raitiotien kehittämisessä on aktiivista toimintaa monella taholla.

13. a. Seuturaitiotien osan 1 laajentamiseen (Hatanpään haara) kehitysvaihe:

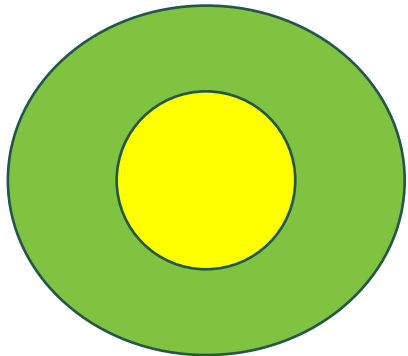
Hatanpään haara on valmistunut ja se on otettu liikennekäyttöön 9.8.2021.

13.b.Tampereen raitiotien osan 2 kehitysvaiheeseen ja toteutukseen (keskusta – Hiedanranta –Lentävänniemi):

Rakentaminen koko osalla 2 Pynnikintori - Lentävänniemi on käynnissä. Valmiusaste on 26 % (maaliskuu 2022). Raitiotieliikenne on tavoite aloittaa elokuussa 2023 Santalahteen asti ja v. 2024 aikana Lentävänniemeen asti.

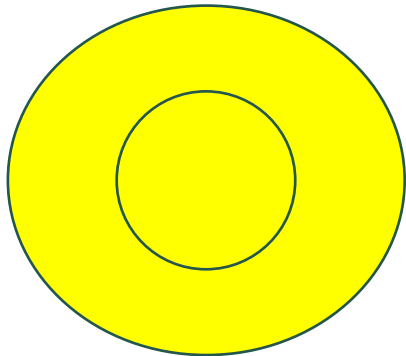
13.c.Raitiotien seudullisen laajenemisen eli seuturaitiotien yleissuunnitelma valmistuu ja laajentamisen toteutussuunnittelu käynnistetään tarkoituksenmukaisilla suunnilla

Seudullinen yleissuunnitelma valmistui maaliskuussa 2021. Tampere, Pirkkala, Ylöjärvi ja Kangasala tekivät valtuustoissa päätökset tulevaisuuden ratavarausten sijainneista lokamarraskuussa 2020. Seudullisen yleissuunnitelman yhteydessä laadittiin alustava toteutusjärjestys ja toteutuksen aikataulu tulevaisuuden ratavarausten osalta. Pirkkala, Ylöjärvi ja Kangasala liittyivät Tampereen Raitiotie Oy:n suunnitteluvaiheen pienosakkaiksi 1.1.2022 alkaen. Tampere ja Pirkkala teettävät hankesuunnitelmaa Pirkkala, Suuppa - Linnainmaa, tästä lisää kohdassa 13.d. Ylöjärvi ja Tampere teettävävät tarkentavaa yleissuunnitelmaa raitiotiestä Lielahdi - Ylöjärvi, Leijapuisto. Tarkentavan yleissuunnitelman laatiminen alkoi syksyllä 2021 ja sen on määrä valmistua vuoden 2022 loppuun mennessä. Tampereen Raitiotie Oy vastaa edellämainittujen suunnitelmien suunnittelu ohjauksesta. Tarkentava yleissuunnitelma ei ollut tiedossa, kun MAL-sopimusta 2020-2023 valmisteltiin. Ylöjärven ja Tampereen tavoitteena on, että tarkentavan yleissuunnitelman valtionapu voidaan maksaa seuraavalla MAL-kaudella v. 2024.

(Hanke etenee hyvin, mutta keltainen valo, koska ei ole valtion rahoitusta)

13.d. Tampere ja Pirkkala käynnistävät kohti toteuttamista tähtäävän hankesuunnitelman laatimisen vuoden 2021 aikana ja mahdollisesti toteuttamissuunnitelman laatimisen vuonna 2023 osuuksilla Tays keskussairaala - Koilliskeskus ja Tampereen linja-autoasema - Härmälä - Pirkkala.

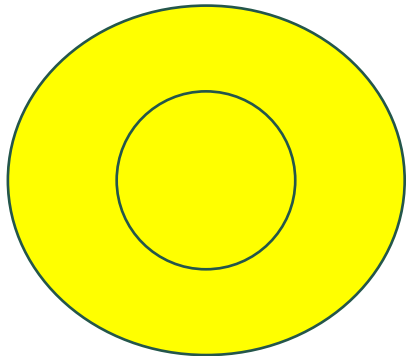

Tampere ja Pirkkala teettävät hankesuunnitelmaa Pirkkala, Suuppa - Linnainmaa. Hankesuunnitelman laatiminen alkoi syksyllä 2021 ja se on määrä valmistua alkuvuodesta 2023. Tampereen Raitiotie Oy vastaa hankesuunnitelman suunnittelun ohjauksesta.

Hankesuunnitelma ja sitä seuraava toteutussuunnitelma on mainittu vuosilukuineen MAL-sopimuksessa 2020-2023, mutta valtionapuviranomaisella ei ole tiettävästi toistaiseksi varausta näiden suunnitelmien tukemiseen.

(Hanke etenee hyvin, mutta keltainen valo, koska ei ole valtion rahoitusta)

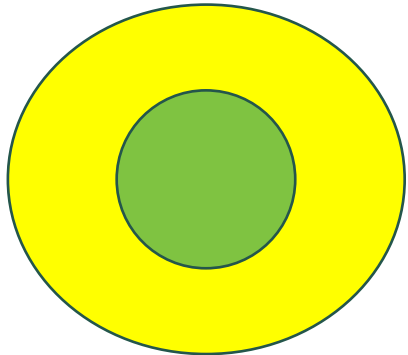
14. Kunnat lisäävät rahoitusta joukkoliikenteen palveluihin ja markkinointiin. Joukkoliikenteen runkolinjoille suunnitellaan ja toteutetaan joukkoliikennettä nopeuttavia ja joukkoliikenteen käytettävyyttä parantavia toimenpiteitä valtion ja kuntien yhteistyössä.

Kaikkien kuntien osalta joukkoliikennetukea lisättiin erityisesti koronan vaikutuksesta pienentyneiden lipputulosten kompensointiin. Tampereella toteutettiin ratikan käyttöönoton lisäksi Linjasto 2021-uudistus, jonka yhteydessä lisättiin joukkoliikennetarjontaa

(Korona on haastanut joukkoliikenteen talouden: tarvitsee erityistä huomiota: keltainen valo)

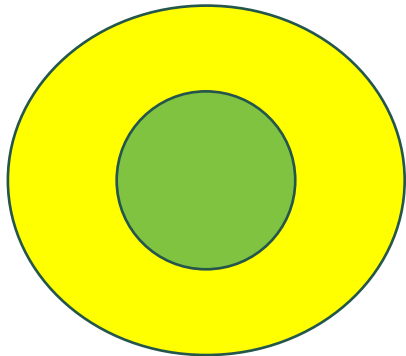
15. Valtion joukkoliikennetuki ja sen edellytykset. Ilmastoperusteinen joukkoliikenne avustus. Valtionavustus liikenteen palvelujen digitalisaatioon ja liikenteen palveluistumiseen.

Joukkoliikennetuet sisältäen perusrahoituksen ja ilmastoperusteisen haettiin ja saatiin MAL-sopimuksen mukaisina 1,925 milj.euroa 1,4 milj.euroa. Lisäksi saatiin koronatukea 7,3 milj.euroa (7,6 milj.euroa 2020). Digitukea haettiin ja saatiin lippu- ja maksujärjestelmän uudistamiseen 0,4 milj (0,5 milj.euroa 2020).

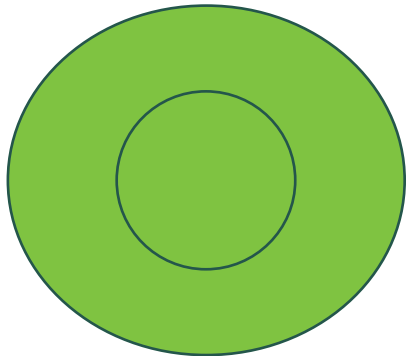

16.. Seudun joukkoliikenneviranomaisen ja kunnat sitoutuvat puhtaampien käyttövoimien käyttöönottoon

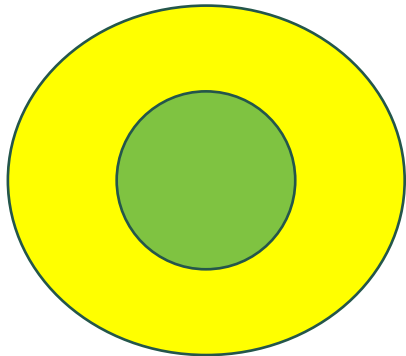
Ratikka korvasi aloittaessaan 9.8.2021 noin 40 dieselbussia. Vuoden 2021 hankintojen myötä vuonna 2022 Tampereen seudulla aloittaa vuonna 2022 26 sähköbussia. Nysseliikennettä liikennöidään 2022 noin 260 bussilla.

17. Kaupunkiseudulle laaditaan kävelyn ja pyöräilyn kehittämisohjelma 2.0, jossa käsitellään verkon, kunnossapidon ja seurannan kehittämisen tarpeet sekä määritellään toimenpiteet

Kehittämisohjelma on laadittu ja hyväksytty seutuhallituksessa toukokuussa 2021. Kehittämisohjelman toimeenpano ohjelmoitiin vuoden 2021 syksyn aikana.

18. a Valtion rahoitus kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen: a. 0,83 miljoonaa euroa Tampereen seudun valtion väyläverkolla toteutettaviin kävelyn ja pyöräilyn edistämistoimenpiteisiin

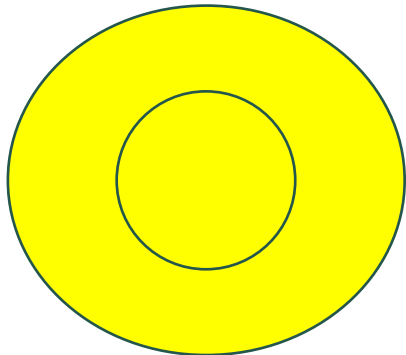

Tampereen kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyöryhmä päätti kokouksessaan 9.12.2020 Kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen määritetyn valtion MAL-rahoituksen kohdentamisesta seuraavasti: Teiskontien seudullinen pääreitti välillä Kekkosentie-Heikkilänkatu, enintään 780 000 euroa, Kävelyn ja pyöräilyn yhteyksien paikallinen kehittäminen, 50 000 euroa.

Tampereen kaupunkiseudun liikennejärjestelmätyöryhmä päätti kohdentaa kohteen rahoituksen kokouksessaan 22.9.2021 200 000 lisää määrärahoja ELY:n MAL-rahoituksesta, koska se mahdollisti hankkeen tarkoituksenmukaisen laajuuden.

Tampereen kaupunki käytti vuonna 2021 Teiskontien pyöräväylän toteuttamiseen 700 000 euroa. Ely-keskus laatii useitakin linja-autopysäkkien parantamissuunnitelmia, joiden yhteydessä suunnitellaan myös polkupyöräliipyjen toteuttaminen ja yhteydet niille. Vuonna 2020 suunnittelukustannukset MAL-alueella 10 000 euroa. Tavoitteena käynnistää kohteiden toteuttaminen v. 2021 aikana.

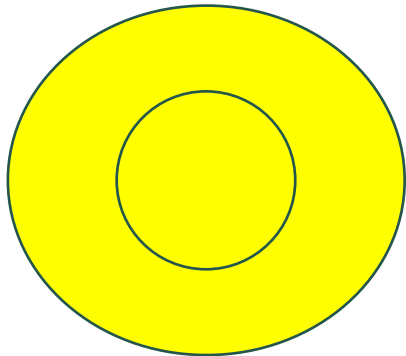
18. b Valtion rahoitus kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen: Valtionavustus kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen katuverkolla (kunnat)

TAMPERE: Tampere sai v. 2021 kolmelle kohteelle yhteensä n. 950 €. Morkun aukion rakentaminen 420 126 €, Nekalantiellä pyöräliikenteen seudullisen pääreitit kehittäminen 335 000 €, Sotkankadun ja Suokadun pyöräkadut 200 000 €

Keltainen, koska rahoituksen hakemisessa ja toisaalta tarpeiden mukaisen rahoituksen saamisessa kehitettävää.

19. Kuntien rahoitus kävelyn ja pyöräilyn kehittämiseen (kunnat)

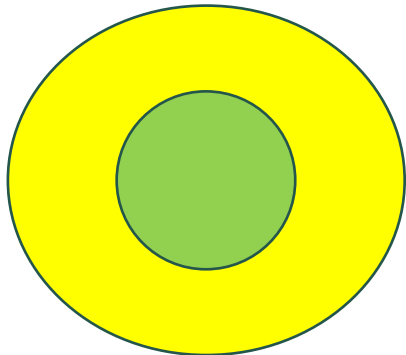

Kunnilla haasteita ilmoittaa kävelyn ja pyöräilyn kehittämiseen kohdennettua rahoitusta. Rahoituksen kohdentamisen seuranta kehitetään osana KÄPY-kehittämishjelman toimeenpanoa.

TAMPERE: Saadut avustukset mahdollistivat n. 1,0 M€ lisäyksen kävelyn ja pyöräilyn investointeihin.

KANGASALA: kävelyn ja pyöräilyn parantaminen 200 000 €/ vuosi (kaupungin budjetti)

20. Valtio osoittaa Tampereen seudulle tukea liikenneverkon kustannustehokkaisiin parantamishankkeisiin kaudella 2020-2023 yhteensä 8,45 milj. euroa edellyttäen, että kunnat käyttävät vastaavan summan toimenpiteisiin. 20. b. Muun rahoituksen 3,95 milj. euroa kohdentamisesta sovitaan seudun liikennejärjestelmä-työryhmässä yhdessä valtio-osapuolen kanssa yhdessä sovituilla periaatteilla

Seudun liikennejärjestelmätyöryhmä päätti kokouksessaan 22.9.2021 ELY:n MAL-rahoituksen kohdentamisesta seuraavaa:

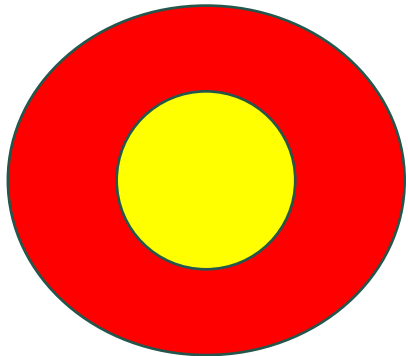
- Seudun kestävän ja turvallisen liikkumisen suunnitelma max. 100 000 e (Selvitys ohjelmoidaan tarkemmin yhteistyössä ELY:n kanssa. Kunnat vastaavat yhdessä vastinrahasta.)
- Teiskontien pyörätien lisärahoitus max. 200 000 e
- Kangassala alikulku max. 300 000 e
- Vesilahden kävely ja pyöräliikenne slu. max. 150 000 e
- Lempäälän kiertoliittymät toteutus max 950 000 e.

Kokouksessa tehtyjen päätösten myötä ELY:n MAL-rahoituksesta on kohdennettu yhteensä 2 750 000 euroa (päätös vuonna 2020: 1 050 000 euroa; päätös vuonna 2021: 1 700 000 euroa). Rahoituksesta on palautunut pottiin alustavasti suunniteltua pienemmän toteutuksen tai rahoituksen käytön edellytysten puuttumisen vuoksi n. 100 000 euroa uudelleen allokoitavaksi. Vuonna 2022 kohdennettavaksi rahoitusta on jäljellä noin 1,3 miljoonaa.

MAL-hankkeiden toteutumisen ja rahoitusosuuksien seuranta on kehitettävä.

Rahoituksen kohdentamista tarkoituksenmukaisesti kehitettävä.

21. Kuntien ja valtion yhteistyössä laatima strateginen tiekartta ja digitaalinen tietopohja liikenteen automaation sekä uusien teknologioiden ja liikkumispalveluiden käyttöönotolle

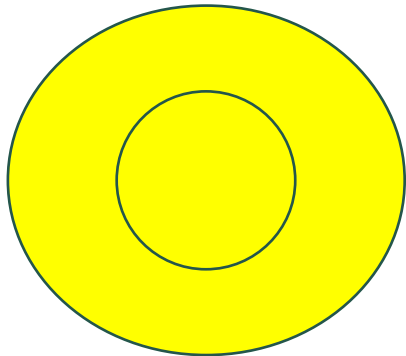

Selvityksen toteuttaminen on seututoimistossa ohjelmoitu vuodelle 2023.

LVM on tiedustellut seudun toiveita teemaan kytkeytyvälle esittelyn antamiselle loppuveuodesta 2021. LVM pyrkii esittelyn avulla tukemaan teemaan tarttumista.

Sopimuskohdan sisältöä selkeytettävä.

22. Valtion ja kuntien kehitysyhteistyö liikennettä ja liikenneinfrastruktuuria koskevan tiedon keräämiseksi ja hyödyntämiseksi. Kunnat kehittävät liikennepalveluiden tietorajapintoja lain vaatimustasoa laajemmin ja käyttöön uusia taustajärjestelmäpohjaisia lipputuotteita

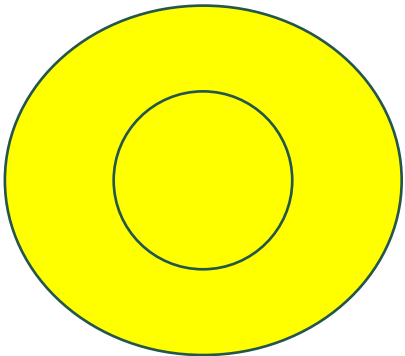
Tampereen seututoimiston edustaja edustaa kaupunkiseutuja tiedon hyödyntämiseen ja vaikutusten arviointiin liittyvässä kehittämistyössä. Seututoimisto on antanut 29.3.2021 LVM:n pyytämän Lausunnon liikennejärjestelmäanalyysin ja valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden seurannan kehittämisestä ja osallistunut aktiivisesti valtakunnallisen liikennejärjestelmäyhteistyön kehittämiseen.

Seutu on osallistunut henkilöliikennetutkimuksen ohjausryhmään ja toteutukseen lisäotoksella. Seudulla on käynnistymässä seutudigi hanke, jossa tarkastellaan myös liikennetiedon seuranta. Seudulla on päivitetty TALLI-malli. Lisäksi seutu tekee jatkuvaa yhteistyötä mm. MAL-verkoston kanssa teemassa (mm. kilometrit katuverkolla selvityksen ohjelmointi).

Tampereen kaupunkiseutu tunnistaa ko. toimenpiteet tämän sopimuskohdan toteuttamisen kannalta keskeiseksi, eikä ole suunnitellut muita toimenpiteitä teemassa. Seutu tunnistaa valtakunnallisen kehittämisen teemassa tärkeäksi.

23. Liikkumisen ohjauksen jalkauttamiseksi laaditaan seudullinen suunnitelma.

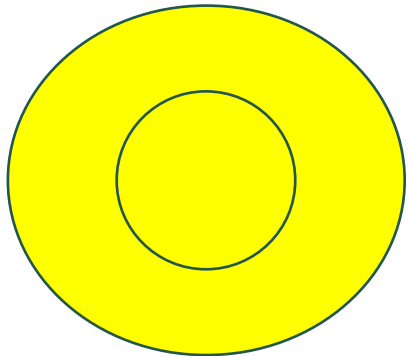

Liikkumisen ohjauksen jalkauttamisen suunnitelma on suunniteltu toteutettavaksi osana ELY:n ja seudun kuntien yhteistyössä toteuttamaa kestävän ja turvallisen liikkumisen suunnitelmaa.

Suunnitelman lähtötietoselvitykseksi toteutettava käyttäjätarpeita kartoittava selvitys on ohjelmoitu toteutettavaksi vuoden 2021 alussa. Lähtökohtia teemaan tuottaa myös vuonna 2020 hyväksytty seutuliike ohjelmatyö terveellisen liikkumisen edistämiseksi.

Liikkumisen ohjauksen tematiikkaa on mukana myös KÄPY 2.0 ohjelmassa, jonka toimeenpano ei liikkumisen ohjauksen osalta ole toistaiseksi edennyt.

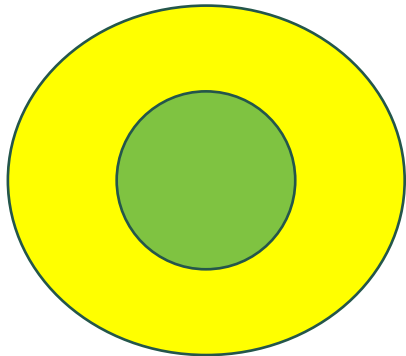
24. Tampereen kaupunkiseudun liikenneturvallisuussuunnitelma päivitetään kuntien ja valtion yhteistyössä.

Liikenneturvallisuussuunnitelma suunniteltu päivitettäväksi osana ELY:n ja seudun kuntien yhteistyössä toteuttamaa kestävän ja turvallisen liikkumisen suunnitelmaa.

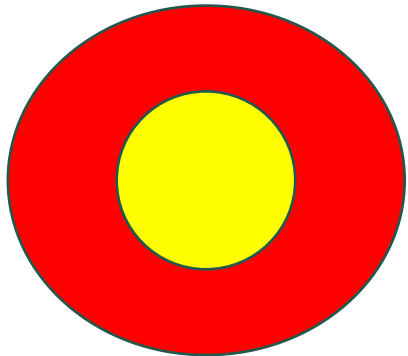
Suunnitelman lähtötietoselvitykseksi toteutettava käyttäjätarpeita kartoittava selvitys on ohjelmoitu toteutettavaksi vuoden 2021 alussa

25. Kunnat toimeenpanevat pysäköinnin seudulliset kehittämisperiaatteet ja edistävät toimenpiteiden toteutumista.

Seudun pysäköintiperiaatteiden täsmentämiseen ja toimeenpanoon tähtäävä työ on toteutettu hyödyntäen valtion liikkumisen ohjauksen valtionapua. Selvityksen keskeisinä lopputuloksina määritettiin tavoitetasot ja suositukset pysäköinnin kehittämisestä seudun eri yhdyskuntarakenteen vyöhykkeillä. Selvitys osin toimeenpani ja osin täsmensi aiemmin määritettyjä periaatteita ja toimenpideohjelmia. Aiemmin määritetyn toimenpideohjelman toimeenpano on pitkäjänteistä toimintaa. Toimeenpano ja sen seuranta jatkuu seudullisessa yhteistyössä. Päävastuu toimenpiteiden viemisestä käytäntöön on jatkossa kunnilla.

26. Valtio ja Tampere jatkavat Vaitinaron liittymän (vt 12/ kt 65) suunnittelua vuosina 2022-23.

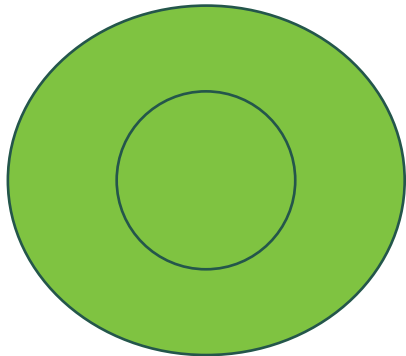

Eritasoliittymän suunnittelu ei ole vielä käynnistynyt ensimmäisessä vaiheen uuden liittymän kaavoituksen ja tiesuunnittelun takia (ei päällekkäisiä prosesseja)

27. Seudun asuntopoliittinen ohjelma päivitetään.

Seudun asuntopoliittista ohjelmaa on laadittu aktiivisesti vuoden 2020 aikana. Ohjelma on valmistumassa vuoden 2021 aikana.

Seudun asuntopoliittinen ohjelma on valmistunut vuonna 2021.

Päivityksessä tarkastettiin seudun kasvutavoite sekä kasvun kohdentamisen periaatteet. Näiden pohjalta määriteltiin asuntotuotantotavoite vuoteen 2040 saakka. Asumisen laadun vahvistamiseen, muun muassa kauneuteen, asetettiin seudulliset tavoitteet sekä kunnissa täsmennettävät toimenpiteet. Asuinalueiden eriytymisen ehkäisy nostettiin seudullisesti merkittäväksi tavoitteeksi ja tälle määriteltiin toimenpiteet ja seuranta.

Päivityksen yhteydessä käsiteltiin kohtuuhintaisen asuntotuotannon määrää. Kunnat pitäytyvät asuntotuotannon seudullisessa tavoitteessa 25% tuotannon kohdentamiseen liittyvien haasteiden vuoksi. Asia vaatii keskustelujen jatkamista seudun kuntien, ARA:n ja Ympäristöministeriön kesken.

Ohjelmassa määriteltiin toimenpiteet asunnottomuuden puolittamiseksi. Aluehallintouudistus vaikuttaa asian edistämiseen.

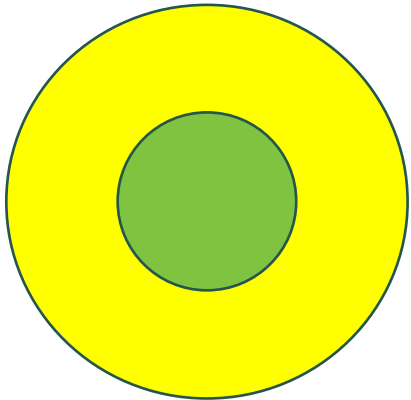
28. Seudulle valmistuu 13 400 asuntoa kauden 2020-2023 aikana. Asuntotuotannosta 80 % sijoittuu keskustoihin, aluekeskuksiin ja joukkoliikennevyöhykkeelle. Asuntotuotannon kuntakohtaiset vähimmäistavoitteet kytetään joukkoliikenteen kehittämiseen (liite).

Vuosien 2020 ja 2021 aikana seudulle valmistui 9467 uutta asuntoa, mikä ylittää MAL 4 – sopimuksen kahden vuoden tavoitteen (6700) 2767 asunnolla.

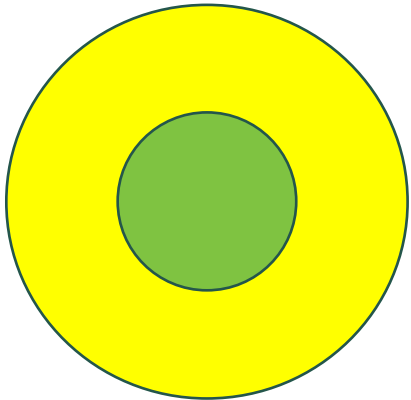
Asunnoista noin 83 prosenttia sijoittui MAL4- sopimuksen mukaisille tavoite-alueille.

Joukkoliikennevyöhykkeille ja keskustoihin kohdistetut kuntakohtaiset kahden vuoden asuntotuotantotavoitteet on saavutettu Kangasalalla, Nokialla, Pirkkalassa ja Tampereella. Erityisen voimakasta keskustavyöhykkeen asuntorakentaminen on ollut Nokialla, jossa on jo vuoden 2021 loppuun mennessä ylitetty koko MAL-sopimuskaudelle asetettu asuntotuotantotavoite.

Huomioitavaa: Asuntotuotanto on painottunut vuosina 2020 ja 2021 kerrostaloihin ja pieniin asuntoihin. Yksiöiden osuus valmistuneista asunnoista on koko MAL-kaudella 39 % ja kerrostaloasuntojen osuus 75%. Yksiöiden osuus tuotannosta vuonna 2021 kuitenkin pieneni vuodesta 2020.

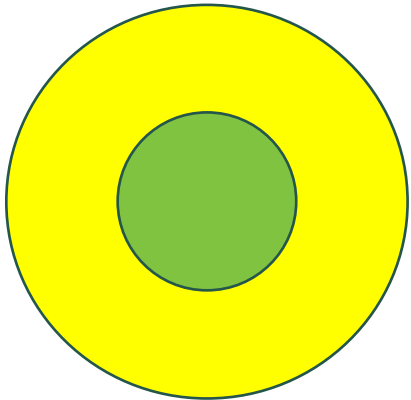

29. Kohtuuhintaisen asuntotuotannon osuus on seudulla 25 %, ja kuntien osuus määräytyy Rakennesuunnitelman 2040 jakotaulukon mukaan sopimuskauden alussa. (Liite) Kohtuuhintaisen asuntotuotannon määrä ja kuntaosuudet tarkistetaan Asuntopoliittisen ohjelman päivityksessä, missä tavoitteena on suhteellisen osuuden nostaminen. Valtion ja kuntien yhteistyönä selvitetään toteuttamisedellytykset ja tehdään suunnitelma, jolla valtion tukeman asuntotuotannon osuutta voidaan nostaa alueiden tasapainoinen kehitys huomioiden.

- Seudulle on valmistunut MAL4 –sopimuksen aikana yhteensä **2059** sopimuksen mukaista kohtuuhintaista asuntoa. Määrä vastaa **30,2 prosenttia** kahden vuoden kokonaistuotantotavoitteesta (6700 asuntoa). **Näin ollen seudullinen tavoite 25 % osuudesta kokonaistavoitteesta on toteutunut sopimuksen ensimmäisinä vuosina.**
- Toteuttamisedellytykset ja suunnitelma kohtuuhintaisen asuntotuotannon osuuden nostamiseksi: Tavoitteen nostoa 30 prosenttiin tutkittiin Asuntopoliittisen ohjelman päivityksen yhteydessä. Tavoite päätettiin jättää kuitenkin 25 prosenttiin kokonaistuotantotavoitteesta.

30. Kunnat päivittävät kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon tontinluovutusohjelmat.

- Tampere on päivittänyt tontinluovutusohjelmansa vastaamaan MAL4 –sopimuksen tavoitetasoa. Kehyskunnista Kangasalla on päivittänyt tontinluovutusohjelmansa. Nokialla on kehitetty työkalu kohtuuhintaisen asuntotuotannon tavoitteen seurantaan.
- Pienemmissä kunnissa (Orivesi, Vesilahti) ei tehdä varsinaisia tontinluovutusohjelmia, vaan tonttien luovutus perustuu tapauskohtaiseen neuvotteluun.
- Tontinluovutusohjelmat ohjelmoidaan tehtäväksi asuntopoliittisessa ohjelmassa.

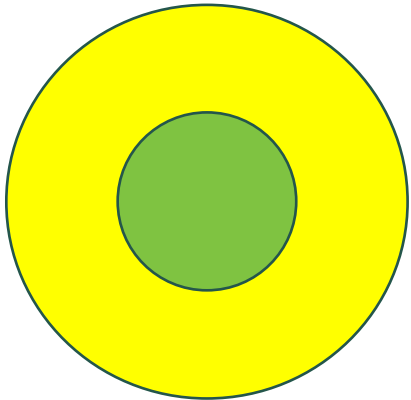
30. Kunnat päivittävät kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon tontinluovutusohjelmat.

Päivittynyt 2021 vastaus

Vuoden 2020 vastaus

Kangasala	Kohtuuhintaiseen tuotantoon osoitettavat kaupungin tontit on sisällytetty uusimpaan tontinluovutusohjelmaluonnokseen.
Lempäälä	
Nokia	On tehty sisäinen työkalu, jolla seurataan kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteutumista (MAL4 tavoite %)
Orivesi	Orivedellä ei ole varsinaisia tontinluovutusohjelmia niin kuin isommilla kaupungeilla. Tonttien luovutus perustuu tapauskohtaiseen neuvotteluun rakentajan kanssa.
Pirkkala	Kuntakeskus, kortteli 707/tontti 9, 3000 kem (ARA).
Tampere	Tampereen kaupunki on päivittänyt tontinluovutusohjelman vuonna 2021 vastaamaan MAL4-sopimuksen tavoitetasoa (Tonttihakuehjelmointi 2021-2025) sisältäen kohtuuhintaisen vuokra- asuntotuotannon, sekä aluekohtaisia kehittämisteemoja (esim. puurakentaminen, ryhmärakennuttaminen, hiilijalanjäljen laskenta, nuorisoasuminen). Ohjelmoituja kehittämisteemoja edistetään tontinluovutuskilpailujen ja tontin hakuehtojen avulla.
Vesilahti	Kunnalla ei ole käytössä tontinluovutusohjelmaa, vaan tontit ovat jatkuvassa myynnissä/vuokrauksessa.
Ylöjärvi	Tontinluovutusohjelma sisältyy osana maankäytön ja palveluiden suunnittelu- ja toteutusohjelmaan. Ohjelma laaditaan viiden vuoden tarkastelujaksolle. Kohtuuhintaisia vuokratontteja ei toistaiseksi ole lukumääräisesti eritelty, mutta päivityskierros on kesken.

31. Valtio osoittaa keskusta- ja joukkoliikennevyöhykkeelle rakennettaville tavallisille 40-vuotisille korkotukivuokra-asunnoille 3 000 € asuntokohtaisen käynnistysavustuksen ja puurakenteisille kerrostaloille 20% korotuksen käynnistysavustukseen. Yhdessä valtion ja seudun kuntien kanssa selvitetään edellytyksiä nostaa asuntokohtaista käynnistysavustusta Tampereen seudulla pitkällä tähtäimellä. Tavoitteena on nostaa valtion tukeman asuntotuotannon osuutta asuntotuotannossa.

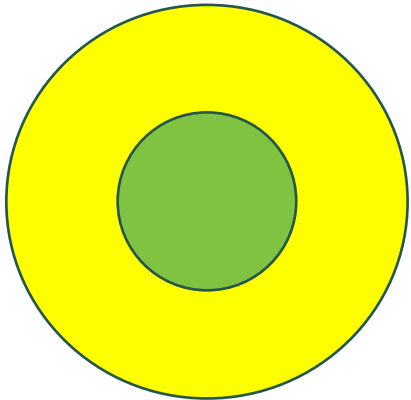

- Vuosi 2020:
  - ARA myönsi käynnistysavustuksen yhteensä 386 tavalliselle 40-vuotisen korkotukilainan vuokra-asunnolle. Näistä asunnoista 152 sijoittuu puurakenteiseen kerrostalokohteeseen. Puukerrostaloasunnot saivat 8000 € asuntokohtaisen käynnistysavustuksen muiden kohteisen saadessa 3000 € asuntokohtaisen käynnistysavustuksen. **Avustuksia myönnettiin yhteensä 1 918 000 euroa.**
- Vuosi 2021:
  - ARA myönsi käynnistysavustuksen yhteensä 466 tavalliselle 40-vuotisen korkotukilainan vuokra-asunnolle. Puurakenteisia kerrostaloja ei vuonna 2021 ollut avustusta saaneiden kohteiden joukossa. **Avustuksia myönnettiin yhteensä 1 398 000 euroa.**

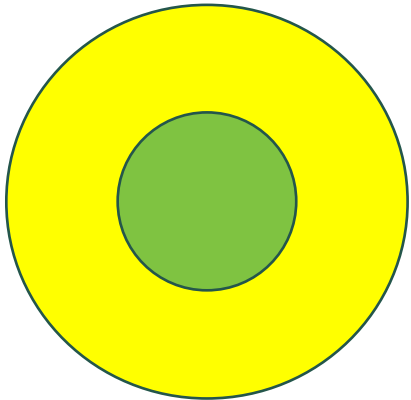
32. Valtio osoittaa kunnille kunnallistekniikka-avustusta keskusta- ja joukkoliikennevyöhykkeillä sijaitseville kohdealueille. Kunnallistekniikka-avustusta on jaossa Tampereen, Helsingin, Turun ja Oulun seuduille yhteensä 60 milj. euroa vuosille 2020-23. Painopiste avustusten kohdentamisessa on täydennysrakentamisen alueilla, missä rakennetaan myös kohtuuhintaista ARA-vuokra-asuntotuotantoa. (liite)

ARA:n myöntämät kunnallistekniikka-avustukset MAL-kaudella 2020-2021

- Vuosi 2020:
  - Hatanpää (Tampere) 0,7 M€
- Vuosi 2021
  - Tokeenkatu (Nokia) 0,39 M€
  - Harjuniitty (Nokia) 1,23 M€
  - Soukanlahti (Pirkkala) 0,915 M€
  - Hervannan pohjoisakseli (Tampere) 1,74 M€
- **Yhteensä: 4,975 M€**

33. Valtio-omisteinen A-Kruunu rakennuttaa omistukseensa tavallisia 40-vuotisia korkotukivuokra-asuntoja seudulla.

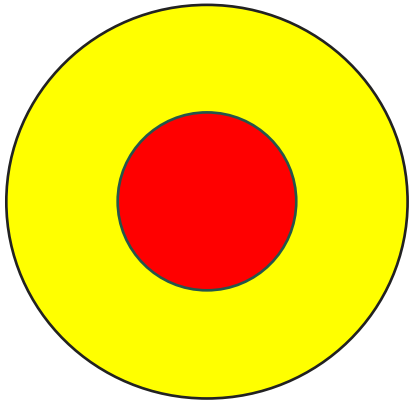

A-Kruunun on rakennuttanut omistukseensa kaksi pitkän korkotuen vuokra-asuntokohdetta:

Ensimmäinen A-Kruunun rakennuttama 40-vuotisia korkotukivuokra-asuntoja (24 asuntoa) sisältävä kohde valmistui Tampereelle Niemenrantaan vuonna 2020.

Vuonna 2021 Tampereen Vuorekseen valmistui 33 40-vuotista korkotukivuokra-asuntoa sisältävä puukerrostalokohde.

34: Valtio luovuttaa kunnille maata myymällä, vaihtamalla ja tarvittaessa maankäyttösopimuksia hyödyntäen. Valtio vaikuttaa omistajaohjauksellaan siihen, että valtion tarpeista vapautuvat asuntorakentamiseen soveltuvat alueet luovutetaan kohtuuhintaisesti ensisijaisesti kunnille tai toissijaisesti muulle alueen lopulliselle asuntotuotannon tarjoajalle.

- Asuntorakentamiseen soveltuvista alueista ei ole tehty luovutuksia valtion ja kuntien välillä vuosina 2020-2021. Neuvotteluja on käynnissä Lempäälässä.
- Muuhun käyttöön soveltuvista alueista on tehty luovutuksia vuonna 2020 Tampereella (asemanseutu, Ranta-Tampella, Viinikka) ja Orivedellä (aseman seutu)
- Kangasalla valtio (Metsähallitus) ei ole luovuttanut kohtuuhintaisesti keskeisellä sijainnilla sijaitsevia kiinteistöjä ja rakennusoikeutta.

Peruste punaisella värille: Metsähallituksen omistamat kiinteistöt Kangasalla (tilanne sama kuin vuonna 2020)

34. Valtio luovuttaa kunnille maata myymällä, vaihtamalla ja tarvittaessa maankäyttösopimuksia hyödyntäen. Valtio vaikuttaa omistajaohjauksellaan siihen, että valtion tarpeista vapautuvat asuntorakentamiseen soveltuvat alueet luovutetaan kohtuuhintaisesti ensisijaisesti kunnille tai toissijaisesti muulle alueen lopulliselle asuntotuotannon tarjoajalle.

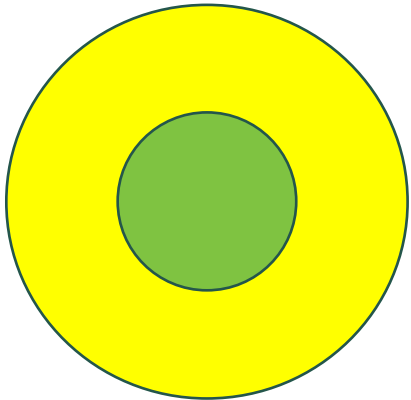
TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Päivittynyt 2021 vastaus

Vuoden 2020 vastaus

Kangasala	Metsähallitus omistaa Kangasalla keskeisellä sijainnilla kiinteistöjä ja rakennusoikeutta, jota ei ole luovutettu kohtuuhintaisesti kaupungille.
Lempäälä	Maa-alueita neuvottelussa.
Nokia	Nokialla ei ole taajama-alueella sellaisia valtion omistamia alueita, joita se voisi luovuttaa.
Orivesi	Valtioilla ei ole ollut asuntotuotantotarpeisiin soveltuvaa maata, mutta vuoden alussa on ostettu Senaattikiinteistöltä kaikki Oriveden asemakaava-alueilla ja niiden lähistöllä myynnissä olleet maa-alueet. Hankitut soveltuvat lähinnä virkistyskäyttöön. Asuntotuotannossa kaupunki on toiminut itse hankkimansa raakamaan mahdollistamissa puitteissa.
Pirkkala	Ei luovutuksia
Tampere	Tampereen kaupungin ja Väyläviraston kanssa käytiin sopimusneuvottelut aluevaihdoista. Neuvottelujen kohteina oli rata-alueita ja radanpidon kannalta tarpeettomia alueita aseman seudun ratapiha-alueella ja Vehmaisissa. Vaihtokirjan allekirjoitus siirtyi keväälle 2022. Asuntorakentamiseen soveltuvista alueista ei valtion kanssa vuonna 2021 erikseen neuvoteltu eikä kauppaa käyty. Myöskään maankäyttösopimuksia valtion kanssa ei tehty.
Vesilahti	Valtio ei ole luovuttanut maa-alueita kunnalle.
Ylöjärvi	Ei luovutettuja maa-alueita.

35. Kunnat kehittävät rakentamisen laadunohjausta ja asumisen innovaatioita sekä monipuolistavat asuntokantaa täydennysrakentamisella. Kaavoituksessa ja tontinluovutuksessa hyödynnetään laaturyhmiä sekä konsepti-, suunnittelu- ja arkkitehtikilpailuja.

- Kunnissa on tehty työtä laadukkaan ja monipuolisen asuinympäristön suunnittelun eteen. Esimerkkeinä:
  - Tampereen kehittämä prosessi asumisen tavoitteiden asettamiseksi käynnistetyille asemakaavoille sekä tontinluovutukselle. Vuonna 2021 Tampereella on hyväksytty asuntokokoja ohjaavat linjaukset monipuolisen asuntojakauman varmistamiseksi
  - Pirkkalan luovutusmenettely, jossa lähtökohtana on laadullinen arviointi
  - Kangasalan ympäristö- ja taideohjelma
  - Laatukäsikirja ja laaturyhmä Kangasalan Lamminrahkassa.
- Kunnat ovat hyödyntäneet laajasti tontinluovutus- ja arkkitehtuurikilpailuja kaavoituksessa ja tontinluovutuksessa. Kilpailuja on järjestetty Kangasalla, Lempäälässä, Nokiolla, Orivedellä ja Tampereella.

35. Kunnat kehittävät rakentamisen laadunohjausta ja asumisen innovaatioita sekä monipuolistavat asuntokantaa täydennysrakentamisella. Kaavoituksessa ja tontinluovutuksessa hyödynnetään laaturyhmiä sekä konsepti-, suunnittelu- ja arkkitehtikilpailuja.

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Päivittynyt 2021 vastaus

Vuoden 2020 vastaus

Kangasala	Vuonna 2021 työstettiin merkittäviä asemakaavoja, jotka täydentävät nauhataajamaa asuntokantaa monipuolistaen. Lisäksi työstettiin keskustan rakennuskannan ja toimintojen monipuolistamisen mahdollistavia asemakaavoja. Kangasalan ympäristö- ja taideohjelman, Lumoava Kangasala taidekoordinaattorin kilpailutus käynnistettiin ja toteutus aloitettiin toimenpiteiden jalkautus käytäntöön aloitettiin. Kangasalan Rekolan alueelle pidettiin kumppanihakua, jossa yhtenä valintakriteerinä oli rakennetun ympäristön laatu. Lamminrahkasta varattiin kortteli esitettyjen suunnitelmien laatua arvottaen ja Lamminrahkan laaturyhmä toimii. Ilkossa käynnistettiin kytkettyjen kaupunkipientalojen tontinvaraus. Lamminrahkan laatukäsikirja on käytössä ja laaturyhmä toiminnassa.
Lempäälä	Tontinluovutuksessa käytetään tontinluovutuskilpailuja. Rakentamisen laatua ja asuntovarannon monipuolisuutta ohjataan kaavamääräyksin.
Nokia	Jatkamme laatuperusteista tontinluovutuskilpailujen järjestämistä mm. AR ja AK-tonttien osalta.
Orivesi	Asemanseudulla on valmistelussa uusi kaava, jossa pyritään uudistamaan ja täydennysrakentamaan alueen rakennuskantaa ja kehittämään maankäyttöä. Uusia ajatuksia haetaan myös suunnittelukilpailulla. Valtion odotetaan osallistuvan erityisesti rautatieaseman alueella suunnitteluun ja investointeihin.
Pirkkala	Kaikki asuinkerrostalotontit luovutetaan kunnassa luovutusmenettelyn kautta jossa lähtökohta on hankkeiden laadullinen arviointi ei hintakilpailu. Tavoite luovutusmenettelyssä on mahdollisimman laadukkaan sekä kaupunkikuvallisesti hienon ja viihtyisän rakennetun ympäristön luominen noudattaen alueen asemakaava määräyksiä noudattavaa. Luovutusmenettelyssä noudatetaan voimassa olevia asemakaavamääräyksiä ja rakentamistapaohjeita sekä myös kunnan tekemiä linjauksia huomioiden kohtuuhintainen asuntotuotanto, erityisryhmät, asuntotyyppijakauma tavoitteet ja esteettömien asuntojen/ympäristön toteuttaminen.

35. Kunnat kehittävät rakentamisen laadunohjausta ja asumisen innovaatioita sekä monipuolistavat asuntokantaa täydennysrakentamisella. Kaavoituksessa ja tontinluovutuksessa hyödynnetään laaturyhmiä sekä konsepti-, suunnittelu- ja arkkitehtikilpailuja.

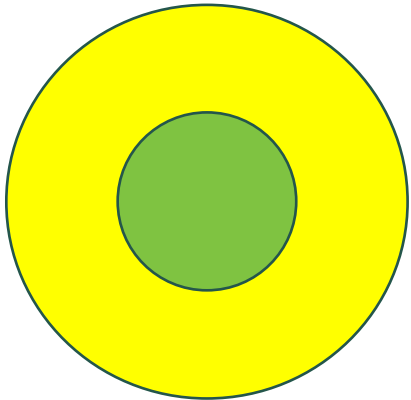
TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Päivittynyt 2021 vastaus

Vuoden 2020 vastaus

Tampere	<p>Vuonna 2021 kehitettiin edelleen prosessia asumisen tavoitteiden asettamiseksi käynnistyneille asemakaavoille sekä tontinluovutukselle. Kaupunginhallitus hyväksyi tammikuussa 2021 asuntokokojen ohjauksen linjaukset, joiden mukaan Tampereen kaupunki ohjaa asuntokokoja ja asuntojakamaa niillä alueilla, joilla se on perusteltua monipuolisen asuntokannan varmistamiseksi. Ohjausta tehdään tarvittaessa sekä kaupungin omistamalla että yksityisomisteisella maalla.</p> <p>Tampereella rakentamisen laatua ohjataan tontinkäyttösuunnitelmien hyväksymismenettelyllä sekä määrätyillä alueilla laaturyhmämenettelyllä. Lisäksi kaupunkikuvatoimikunta antaa lausuntoja merkittävistä hankkeista kaupunkikuvan ja arkkitehtuurin osalta sekä asemakaava- että rakennuslupavaiheissa.</p> <p>Vuonna 2021 Tampereella valmisteltiin Asunto- ja maapolitiikan linjauksia vuosille 2022-2025. Linjauksissa huomioitiin mm. asumisen laadun, täydennysrakentamisen ja asumisen innovaatioiden teemat.</p> <p>Tampere pyrkii monipuolistamaan asuntokantaa mm. edistämällä asukaslähtöisiä toteutus- ja hallintamuotoja. Kaikki kaupungin yhtiömuotoiset tontit ovat haettavissa myös ryhmärakennuttamiseen ja osuuskuntamuotoiseen asumiseen. Vuonna 2021 varattiin/vuokrattiin ryhmärakennuttajille tontteja Härmälänrannasta ja Koivistonkylästä.</p> <p>Vuonna 2021 ratkesi kaksi kilpailua: Hakametsä Sport Campus- konsepti- ja toteutuskilpailu sekä Sara Hildénin taidemuseon arkkitehtuurikilpailu. Kaupunki ohjelmoi tonttihakujen ohjelmoinnissa tontinluovutuksen kehittämisteemoja ja edistää näitä tontinluovutukseen sidotuilla konseptikilpailuilla.</p> <p>Vuonna 2021 tällaisia konseptikilpailuja toteutettiin Hatanpäälle ja Multisiltaan.</p> <p>Tampere järjesti keväällä 2021 Asumisen tutkimus- ja kehittämistoiminnan markkinavuoropuhelun, jolla kartoitettiin mahdollisia yhteistyötahoja asumisen tutkimus- ja kehittämistoimintaan. Kaupunki osallistui mm. Smartland-tutkimushankkeeseen, PUKKI-hankkeeseen (Puukerrostalorakentaminen kestävän kiinteistökehittämisen keinona) sekä Kaupunkiasuminen Suomessa-tutkimukseen.</p>
Vesilahti	<p>Kunta on aloittanut vuoden 2021 lopulla kirkonkylän ja koskenkylän osayleiskaavojen päivitystyön. Työn tarkoituksena on tehostaa kunnan asumisen rakennetta rakennesuunnitelman 2040 tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi alustavia tavoitteita:</p> <p>Alueen kehityssuunnittelussa huomioidaan yritys- ja asuinalueiden ekosysteemien kehittyminen ja mahdollistaminen.</p> <p>Alueen kulku- ja liikenneyhteydet mahdollistavat liikenteen automatisoinnin ja turvalliset kulkuyhteydet.</p> <p>Kehitys suunnittelussa huomioidaan työn, asumisen ja palveluiden saumaton yhteistyö.</p> <p>Alueen kehityksessä varmistetaan energiaomavaraisuus ja sen tuomat liiketoimintamahdollisuudet.</p> <p>Alue suunnittelu yhdistyy tiiviisti Lempäälän kunnan kehitykseen ja infraratkaisuihin</p> <p>Tämän ohella on aloitettu erillinen työ, jossa määritetään osayleiskaava-alueen laadullisia, toiminnallisia ja palveluihin liittyviä kehitystarpeita.</p>
Ylöjärvi	<p>Yhtiömuotoisten tonttien luovutusperiaatteita on hiljattain muutettu ja otettu käyttöön. Luovutuksessa painotetaan laadun merkitystä, jota erillinen arviointiryhmä arvioi. Kerrostalokohteiden viimeaikaisessa luovutuksessa on huolehdittu monipuolisen asuntokannan näkökulmaa. Suunnittelukilpailua ollaan käynnistämässä kuluvan vuoden aikana. Uusien asuinalueiden osalla pyritään monipuoliseen asuntokantaan. Keskusta-alueen täydennysrakentamiskohteita on vireillä.</p>

36. Kunnat tukevat asuinalueiden uudistumista mm. aktiivisella maapolitiikalla ja alueita täydentävällä kaavoituksella sekä edistämällä taloyhtiöissä tehtävää täydennysrakentamista sekä energiatehokkuustyötä.

- Kaikki kunnat ovat tukeneet täydennysrakentamista ja –kaavoitusta omien suunnitelmiensa mukaisesti. Täydentävällä kaavoituksella ollaan pyritty monipuolistamaan alueiden asuntojakaumia.
- Tampereella asunto-osakeyhtiöitä ja muita asumisen toimijoita kannustetaan täydennysrakentamaan myöntämällä alennusta maankäyttösopimuskorvauksista, mikäli täydennysrakentamishanke täyttää kaupungin linjausten edellyttämät kannustinkohdat, liittyen mm. vanhan rakennuksen energiatehokkuuden lisäämiseen.

36: Kunnat tukevat asuinalueiden uudistumista mm. aktiivisella maapolitiikalla ja alueita täydentävällä kaavoituksella sekä edistämällä taloyhtiöissä tehtävää täydennysrakentamista sekä energiatehokkuustyötä.

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Päivittynyt 2021 vastaus

Vuoden 2020 vastaus

Kangasala	Kangasalla täydennyskaavoitusta ja pientaloalueiden tiivistämistä on tehty koko nauhataajaman alueella sekä Ruutanan pohjoisessa taajamassa. Kaavoissa on osoitettu monipuolisesti eri asuntotyyppisiä. Maankäyttösopimuksia on tehty näillä alueilla runsaasti
Lempäälä	Asuinalueiden uudistumista tuetaan täydentävällä ja tiivistävällä kaavoituksella, jolla tuetaan monimuotoista asuntotyyppijakaumaa. Maapolitiikalla tuetaan täydentävää kaavoitusta.
Nokia	Tonttien jakamisia ja tiivistämiä tehdään täydennyskaavoituksina keskusta-alueilla.
Orivesi	Keskustan alueella vireillä mm asemakaavan uudistaminen, jolla pyritään mahdollistamaan alueen täydennysrakentamista. Samoin Aseman seudulla ja itse aseman ympäristössä on tilattu kehittämissuunnitelma tämän vuoden aikana, jota on tarkoitus hyödyntää jatkossa alueen asemakaavan uudistaminen
Pirkkala	Yhdyskuntarakennetta täydentäviä/ehyittäviä kaavahankkeita vireille 2020, Turriin (kaava nro 258), Pereelle (kaava nro 259 ja 262), Loukonlahteen (kaava nro 260 merkittävä), Kurikkaan (kaava nro 261 merkittävä). Maapolitiikkaa on toteutettu aktiivisesti ja raakamaata hankittiin n. 32,5 ha ja yleisiä alueita n. 9,0 ha.

36: Kunnat tukevat asuinalueiden uudistumista mm. aktiivisella maapolitiikalla ja alueita täydentävällä kaavoituksella sekä edistämällä taloyhtiöissä tehtävää täydennysrakentamista sekä energiatehokkuustyötä.

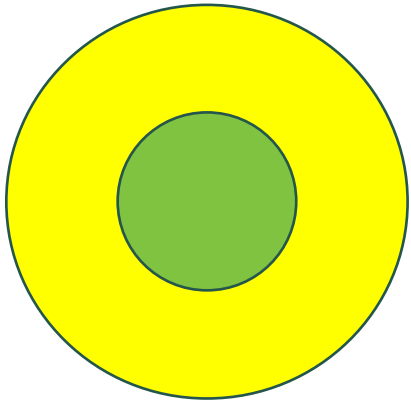
TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Päivittynyt 2021 vastaus

Vuoden 2020 vastaus

Tampere	<p>Tampereen kaupunki kannustaa taloyhtiöitä täydennysrakentamaan. Kannustin on kohdennettu asunto-osakeyhtiöille ja muille asumisen toimijoille, koska joukkoliikenteen laatukäytävillä työpaikkakaavoilla olevat tonttien omistajat ja vuokraoikeuksien haltijat pyrkivät muuttamaan käyttötarkoituksen asumiseen ilman kannustimiakin. Työpaikkatonttien muuttaminen edellyttää elinkeinonäkökulmasta aina tapauskohtaista harkintaa, sillä asukkaat tarvitsevat myös esimerkiksi kaupallisia palveluja ja niille on myös mahdollistettava tila.</p> <p>Tampereen kaupungin asunto- ja maapolitiikan linjausten mukaisesti tontit, joiden pääkäyttötarkoitus on asuminen, saavat täydennysrakentamisen asemakaavamuutoksen yhteydessä tehtävästä maankäyttösopimuksessa maankäyttösopimuskorvauksesta alennusta, jos täydennysrakentamishanke täyttää kaupungin linjausten edellyttämiä kannustinkohtia. Kannustinkohdat sisältävät muun muassa kannustinkohdan vanhan rakennuksen energiatehokkuuden lisäämisestä. Alennus voi olla jopa 85 % sopimuskorvauksesta. Täyden alennuksen saa, jos hanke täyttää neljä kannustinkohtaa tai suoraan, jos hanke toteutetaan puurakenteisena.</p> <p>Kannustimilla on iso taloudellinen merkitys, mutta lisäksi myös erittäin suuri merkitys viestinnällisesti. Kannustinlista herättää täydennysrakentamista miettivät taloyhtiöt ottamaan huomioon kannustimissa mainitut seikat. Vuoden 2021 aikana ei kuitenkaan valmistunut maankäyttösopimuksia, jotka olisivat olleet kannustimien piirissä. Yhteensä kaupunki teki 8 maankäyttösopimusta yksityisten maanomistajien kanssa vuonna 2021.</p>
Vesilahti	<p>Kunta on vienyt eteenpäin kirkonkylän yleiskaavaan merkittyjä AO kaavahankkeita. Lisäksi em. osayleiskaavatyö tukee asuinalueiden uudistumista ja vaatii kunnalta aktiivista maapolitiikkaa.</p>
Ylöjärvi	<p>Keskustan kaavamuutoksia on vireillä, joilla uudistetaan ja tiivistetään olemassa olevaa rakennetta. Maanhankinnan painopiste on strategisesti tärkeillä keskeisillä alueilla, joilla tuetaan täydennysrakentamista ja tiivistyvää rakennetta.</p>

37. Kunnat tukevat puurakentamista kaavoituksessaan ja tontinluovutusohjelmissaan.

Kunnat tukevat puurakentamista kaavamääräyksissä ja tontinluovutusehdoissa tai vähintään ovat selvittäneet puurakentamisen mahdollisuuksia.

Puurakenteisia kerrostaloasuntoja on valmistumassa erityisesti ARA-rahoitteisiin kohteisiin.

37: Kunnat tukevat puurakentamista kaavoituksessaan ja tontinluovutusohjelmissaan.

Päivittynyt 2021 vastaus

Vuoden 2020 vastaus

Kangasala	Lamminrahkan puutalokorttelin haku käynnistettiin vuonna 2021.
Lempäälä	Puurakentamista tuetaan kaavamääräyksin ja tontinluovutusehdoin.
Nokia	Selvitetään puurakentamisen mahdollisuutta kaavoituksessa ja tontinluovutuksessa mm. Vihnuskadun kaavahankkeessa.
Orivesi	<p>Aseman seudulla on valmistumassa hirsirakenteinen päiväkotijoukko jota kaupunki on edistänyt kaavoituksen ja tontin luovutuksen kautta. Lisäksi keskustaan on tulossa ARA:n koehankkeeksikin hyväksytty ARA-rahoitteinen asumisosuuskuntamuotoinen rivitalokohde, joka toteutetaan hirsirakenteisena. Kaavoituksessa ja omassa rakentamisessa mahdollistetaan puurakentaminen ja kannustetaan siihen.</p> <p>Samoin Aseman seudulla ja itse aseman ympäristössä on tilattu kehittämissuunnitelma tämän vuoden aikana, jota on tarkoitus hyödyntää jatkossa alueen asemakaavan uudistaminen</p>
Pirkkala	Vuonna 2020 vahvistui kaava nro 254 Vähäjärvelle jossa edellytetty kaavan mukaisesti puunkäyttöä ja kohde toteutetaan myös 10v, ARA kohteena.

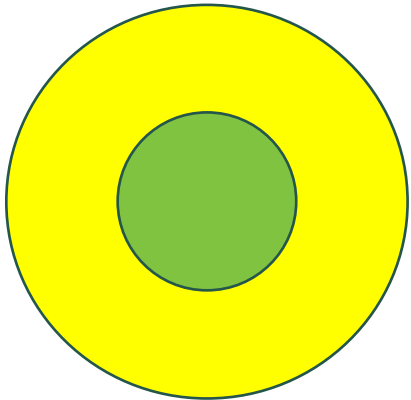
37: Kunnat tukevat puurakentamista kaavoituksessaan ja tontinluovutusohjelmissaan.

Päivittynyt 2021 vastaus

Vuoden 2020 vastaus

Tampere	Tampereen kaupunki on sitoutunut edistämään puurakentamista. Kaupungin tontinluovutuksen ohjelmoinnissa varmistetaan, että vuosittain asetetaan haettavaksi tontteja puukerrostalorakentamiselle. Asemakaavoissa määräyksiin edellytetään puurakentamista mm. Vuoreksen Isokuudessa ja Ojalassa. Tämän lisäksi kaikissa kaupungin maalle tehtävissä asemakaavoissa mahdollistetaan puurakentaminen. Puurakentamiseen kohdennettavat tontit valitaan tarkemmin tonttihakujen valmistelun yhteydessä. Vuonna 2021 tontteja on luovutettu puukerrostalorakentamiseen 5 000 k-m ² (Vuores). Tontteja on varattu puukerrostalorakentamiseen 20 335 k-m ² (Hatanpää, Ojala, Vuores). Puukerrostalohankkeita on käynnissä seuraavasti: Kuusikko-hanke (TA-asumisoikeus ja A-kruunu), sekä VTS:n ja Lehto-Asunnot Oy:n hankkeet Vuoreksen Isokuudessa sekä TOAS:n hanke Hervantajärvellä.
Vesilahti	Rivi – ja omakotitalojen pääasiallinen materiaali puu.
Ylöjärvi	Uusissa kaavoissa ja tontinluovutuksessa varaudutaan edistämään puurakentamista (ositetaan varauksia).

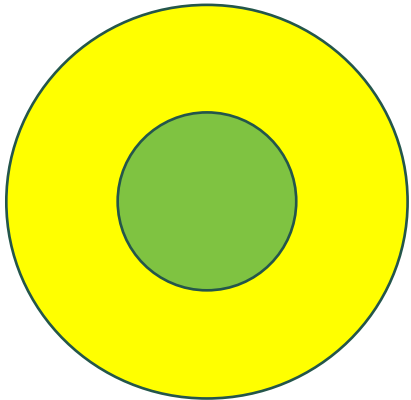
38. Seutuyhteistyössä laaditaan suunnitelma asuinalueiden eriytymiskehityksen ehkäisemiseen ja alueiden monipuoliseen kehittämiseen. Lisäksi otetaan käyttöön paikkatietopohjainen asuinalueiden eriytymiskehityksen seurantatyökalu.

- Valmisteilla olevassa kaupunkiseudun asuntopoliittisessa ohjelmassa on määritelty periaatteet asumisen laatuun, asuinalueiden uudistamiseen, eriytymisen ehkäisyyn ja kohtuuhintaisen asuntotuotannon rakenteeseen sijoittamiseen. Nämä periaatteet ohjaavat kunnissa tehtävää työtä asumisen kehittämisessä.
- Eriytymiskehityksen ehkäiseminen otetaan myös kuntien tontinluovutusohjelmissa.
- TKS on laatinut vuonna 2020 osana Ympäristöministeriön koordinoimaa Kestävä kaupunki-ohjelmaa Tampereen kaupunkiseudun asuinalueiden eriytymiskehitystä sekä eriytymisen nykytilaa selvittäneen raportin. Selvitys pohjautuu Tampereen kaupungin kehittämään paikkatietopohjaiseen menetelmään, hyvinvointi-indeksiin, jonka avulla voidaan havainnoida asuinalueiden välisiä sosio-ekonomisia eroja suhteessa toisiinsa. Vuoden 2021 aikana suunniteltu vuosina 2022-2023 toteutettava hanke, jossa menetelmää hyödynnetään koulusegregaation ehkäisemisessä.

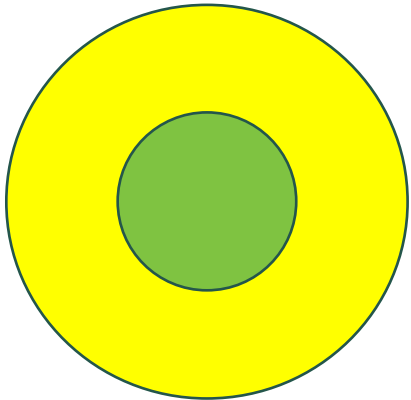

38.1. Kunnat tavoittelevat asunnottomuuden puolittamista sopimuskaudella. Asunnottomuuden poistamiseksi laaditaan seudullisen tilannekuva ja toimenpiteet. Seudun kunnista Tampere osallistuu vuosina 2020-2023 hallitusohjelman mukaiseen asunnottomuuden yhteistyöohjelmaan, jonka tavoitteena on lisätä kohtuuhintaisten asuntojen tarjontaa asunnottomille sekä vahvistaa kuntien asunnottomuustyötä. Tampere tekee kattavan suunnitelman asunnottomuuden puolittamiseksi omalla alueellaan ja ovat oikeutettuja hakemaan kehittämisavustusta asunnottomuutta vähentävien ja asumista tukevien sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämiseen ja käyttöönottoon.

- Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä laati seudullisen asunnottomuuden tilannekuvan ja määritteli toimenpide-esitykset osana käynnissä olevaa kaupunkiseudun asuntopoliittisen ohjelman laatimista.
- Tampere osallistuu ohjelmallaan vuosina 2020-2023 hallitusohjelman mukaiseen Yhteistyö- ja toimenpideohjelmaan asunnottomuuden puolittamiseksi vuoteen 2023 mennessä, ja Tampere sai STM:n avustuksen työlle.

38.2: Seudun kunnat kiinnittävät huomiota asuinalueiden tasapainoiseen kehitykseen. Valtio toteuttaa vuosina 2020-2022 poikkihallinnollisen lähiöiden kehittämissuunnitelman korostaen lähiöiden kehittämistä kokonaisvaltaisesti, suunnitelmallisesti ja strategisesti, kehittämisen laaja-alaista yhteistyötä sekä tietoon perustuvaa suunnittelua ja kehittämistä. Ohjelman osana valtio myöntää kasvukeskus-kaupungeille avustusta, jonka edellytyksenä on, että lähiökehittämisestä on laadittu ympäristöministeriön hyväksymä suunnitelma, ja segregaaation ehkäiseminen lähiöitä kehittämällä on osa kunnan strategista suunnittelua.

- Kunnat ovat tukeneet alueiden tasapainoista kehitystä täydennyskaavoituksella- ja rakentamisella.
- Lähiöiden kehittämissuunnitelmaan ovat hakeneet ja saaneet:
  - Tampere, Peltolampi-Multisillan kehittämissuunnitelma
  - Lempäälä, Sääksjärven osallistamisprojekti
- Nokia selvittää hakemista Harjuniityn seisakkeen alueelle.

38.2: Seudun kunnat kiinnittävät huomiota asuinalueiden tasapainoiseen kehitykseen...

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Päivittynyt 2021 vastaus

Vuoden 2020 vastaus

Kangasala	ueiden tasapainoista kehitystä on tuettu vuonna 2021 suuntaamalla täydentävää kaavoitusta nauhataajaman eri osiin.
Lempäälä	Sääksjärven pienimuotoinen osallistamisprojekti toteutui menestyksekkäästi. Sääksjärven kehittäminen etenee yleiskaavoituksella. Eriytymiskehitystä kunnan eri alueilla seurataan mm. seudun selvityksen avulla. Riskialueilla kaavoituksella ja tontinluovutuksella ohjataan asuntojen laatua ja asuntotajakaumaa.
Nokia	Selvitetään onko mahdollista saada avustusta Harjuniityn seisakkeen alueelle. Muita kohteita selvitetään lähiöiden parantamishankkeita.
Orivesi	Orivedellä ei ole varsinaisia lähiöitä, mutta keskustassa ja Asemanseudulla on mahdollisuuksia monipuolistaa asuntokantaa ja mahdollistaa uusia asumisen hallintamuotoja. Kaupungin vuokratotaloyhtiö investoi vahvasti oman asuntokantansa uudistamiseen.
Pirkkala	Lähiökehittäminen on tapahtunut lähinnä täydenysrakentamisen mahdollistamisen muodossa jossa asemakaava muutoksissa on erityistä huomiota kiinnitetty uudisrakentamisen laatuun ja asuntotuotannon monipuolisuuteen sekä huoneistojakaumiin. Avustuksia ei haettu.

38.2: Seudun kunnat kiinnittävät huomiota asuinalueiden tasapainoiseen kehitykseen...

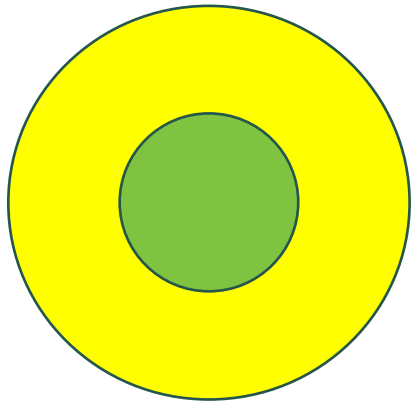
TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Päivittynyt 2021 vastaus

Vuoden 2020 vastaus

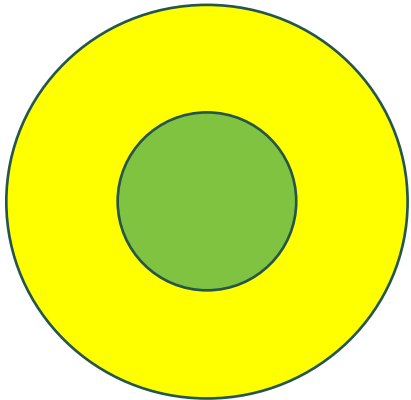
Tampere	Tampereen kaupunki osallistuu Peltolammin-Multisillan lähiöohjelmalla valtakunnalliseen ympäristöministeriön lähiöohjelmaan vuosina 2020-2022. Peltolammin ja Multisillan alueita kehitetään poikkihallinnollisesti sekä yhdessä alueen toimijoiden ja asukkaiden kanssa. Vuoden 2021 aikana on tehty kokonaisvaltainen toimenpideohjelma, jossa on mukana alueellisia toimia eri toimialoilta ja toimijoilta. Lisäksi asukasosallisuutta, viestintää ja vuorovaikutusta on vahvistettu voimakkaasti. Alueen kehittämisessä tehdään tiivistä tutkimusyhteistyötä Tampereen yliopiston kanssa. Pormestariohjelma ja kaupunkistrategia asettavat työlle tavoitteet.
Vesilahti	Kunnassa ei varsinaisia lähiöitä joten ei koske Vesilahtea.
Ylöjärvi	Kaavoituksessa ja tontinluovutuksessa kiinnitetään huomiota asuinalueiden tasapainoiseen kehityksen muodostumiseen.

39. Kunnat laativat rakenteen energiatehokkuuden kehitysohjelman, resursoivat toteuttamisen ja ottavat käyttöön yhdyskuntarakenteen ilmastovaikutuksia seuraavan työkalun

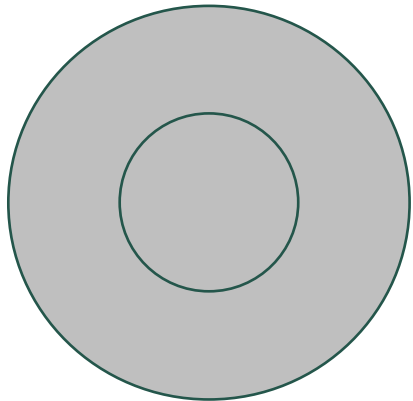
- Yhdyskuntarakenteen ilmastovaikutuksia mallintava seudullisen paikkatietopohjaisen työkalun kehittäminen on aloitettu vuoden 2021 alussa. Tilaajina Tampereen yleiskaava ja Seututoimisto.

40. Seudun virkistysverkon tasalaatuisuus ja lähivirkistysalueiden riittävyys varmistetaan hyödyntäen suunnittelussa seudullisia seurantavälineitä, kuten viherkerrointa.

- Työn ohjelmointi on aloitettu vuonna 2021 ja työ seurantavälineen kehittämiseksi aloitettu keväällä 2022.

41. Ekologisen kompensaation käyttöä pilotoidaan esimerkiksi isoissa infrastruktuurihankkeissa.

- Ei ajankohtainen vuonna 2021